Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 94 (8.678) · 1995 йил · 14 август, душанба · Сотувда эркин нархда

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ ТЎРТ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ҲАРАКАТ УЧУН ЙЎЛ ОЧИҚ

Мустақилликнинг тўрт йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўраётган республика пойтахти ҳаётида унутилмас воқеа юз берди: бинокорлар байрамигача қуриб битказиш мажбуриятини олган иншоотлардан бири — Бешёғочдаги Бўржар канали кўприги фойдаланишга топширилди. Шу муносабат билан 11 август куни тантанали митинг бўлди. Унда қурувчилар, лойиҳачилар, жамоатчилик вакиллари иштирок этишди.

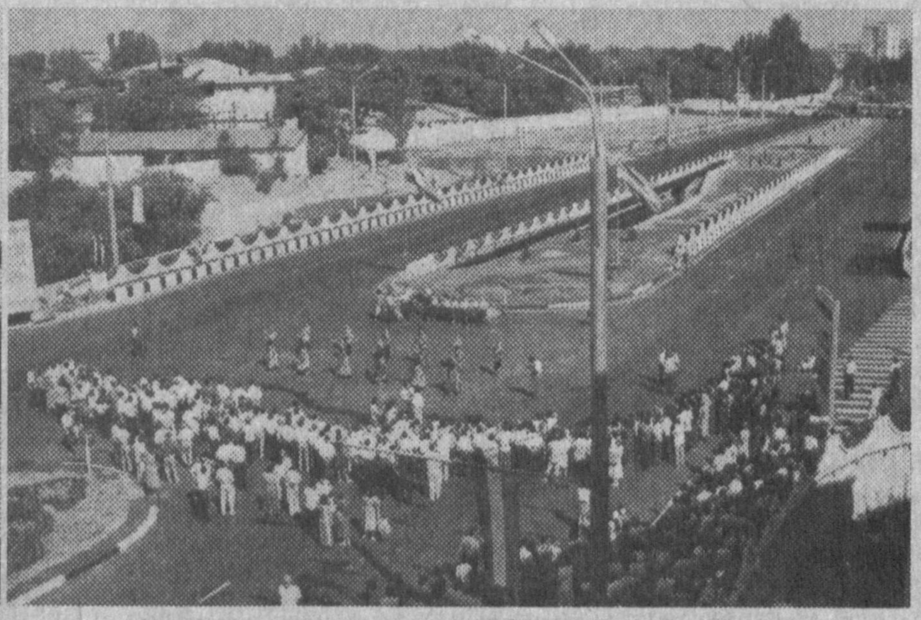

СУРАТЛАРДА: кўприкни очиш маросимидан лавҳалар.

А. ТЎРАЕВ (ЎзА) тасвирга олган.

Митингни Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов очди.

Митингда сўзга чиққан республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков «Ўзбектрансқурилиш» давлат уюшмаси кўприксозлари, кўприкни қуриш ва уни безашда иштирок этган барча ташкилотларнинг ишчилари, муҳандислари ва техникларига миннатдорлик билдирди ҳамда уларни 13 август куни нишонланадиган қурувчилар куни билан табриклади. Республика раҳбарияти, шахсан Президент Ислом Каримов пойтахтимизни қайта қуриш ва обод қилишга катта эътибор бераётгани, Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида амалга оширилаётган кенг миқёсдаги ишлар, янги дам олиш зоналарини барпо этиш, бозорларни қайта қуриш, янги электр транспорти йўлларини очиш, Ўзбекистон мустақиллиги байрами кунигача ишга тушириш мўлжалланган бошқа ўнлаб иншоотларнинг барпо этилаётгани бу эътиборнинг натижаси экани таъкидлаб ўтилди.

Етти минг тонна темир-бетондан иборат янги кўприк ҳозирги барча талабларга жавоб беради. У жуда қисқа муддатда — 18 ой ўрнига атиги ярим йил ичида қуриб битказилди. Бундан ташқари 600 метр автомобиль йўли қайта қурилди, троллейбус сими тортилди, чироқлар ўрнатилди.

Тошкентнинг Яккасарой ва Чилонзор туманларини туташтирадиган кўприкнинг қуриб битказилиши республикада амалга оширилаётган кенг кўламли ободонлаштириш дастурининг босқичларидан биридир, деб таъкидланди митингда. Бу ишларнинг ҳаммаси Ўзбекистон аҳолисининг меҳнат қилиши ва дам олиши учун энг яхши шарт-шароитни яратиш мақсадида қилинмоқда. Қурилиш ташкилотлари ва жамоатчилик вакиллари шаҳар ва қишлоқларимизнинг қиёфаси, уларни ободонлаштириш тўғрисидаги ғамхўрлиги учун республика Президенти ва ҳукуматига самимий миннатдорлик сўзларини айтдилар.

...Яна карнай садолари янграйди. И. Жўрабеков тўпланганларнинг қарсаклари остида тасмани қирқади — кўприк ҳаракат учун очиқ!

Тантанали митингда Бош вазир ўринбосарлари Ў. Исмоилов, Б. Ҳамидов, Р. Юнусов, бошқа расмий кишилар иштирок этди.

(ЎзА).

БУНЁДКОРЛАР БАЙРАМИ

Анъанага кўра август ойининг иккинчи якшанбасида қурувчилар ўзининг касб байрамини нишонлайди. 11 август куни пойтахтдаги муҳташам «Туркистон» саройида қурувчилар кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Унга қурувчилар, лойиҳачилар, инженер-техник ходимлар ва жамоатчилик вакиллари таклиф этилди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов очди.

Республика Президентининг Фармонига биноан бир гуруҳ бунёдкорлар фидокорона меҳнати учун мамлакатимизнинг юксак унвонларига сазовор бўлган эди. Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков ана шу мукофотларни топширди.

Йиғилишда қурувчилар касб байрамининг ватанимиз мустақиллигининг тўрт йиллиги арафасида нишонланаётгани янада қувонарли экани таъкидланди. Ўзбекистон ҳукумати республика иқтисодиётининг муҳим тармоғи ҳисобланган капитал қурилишни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор бермоқда. Жорий йилнинг биринчи ярмида қурилиш саноатида 24 миллиард сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 101 фоиз ўсишга эришилди демакдир. Бу даврда пойтахтимизни янада обод ва гўзал шаҳарга айлантириш борасида кенг кўламли ишлар бажарилди. Навоий вилоятидаги «Зарафшон-Ньюмонт» қўшма корхонаси, 3-гидрометаллургия заводининг биринчи навбати, Тошкент туманидаги қоғоз фабрикаси, Андижондаги спирт заводи, ўндан зиёд нефт ҳамда газ қудуқлари сингари йирик халқ хўжалиги объектларининг ишга туширилгани, Асака автомобиль заводи, Бухоро нефтни қайта ишлаш, Қувасойдаги шиша, Қўнғирот сода заводлари, Қизилқум фосфорит комбинати сингари иншоотларнинг қурилиши юқори суръатларда давом эттирилаётгани фахр билан тилга олинди. Аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш, газлаштириш борасида ҳам салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Ярим йил мобайнида 1700 километр газ, 731 километр сув узатиш тармоқлари фойдаланишга топширилди. Шуни таъкидлаш жоизки, ишларнинг қисқа муддат ва юқори сифатлар билан амалга оширилиши мамлакатимиз қурилишларига хос хусусият бўлиб қолди. Сўзга чиққанлар ана шулар хусусида гапирдилар.

Тантанали йиғилишда республика Бош вазирининг ўринбосарлари Б. Ҳамидов, Р. Юнусов иштирок этди.

Йиғилиш сўнггида республика санъаткорлари ижросида катта концерт намойиш этилди.

(ЎзА).

«МАҲЛИЁ» ЧИННИСИ МАҲЛИЁ ЭТАДИ

Тошкент чинни заводида меҳнат қилаётган ҳар бир ишчи, муҳандис замон талабларига қараб турли хилдаги чинни буюмларни ишлаб чиқаришга ҳаракат қилишмоқда. Бу борада айниқса тажриба цехида меҳнат қилаётган ижодкорларнинг иши салмоқлидир.

— Фақат байрамлар олдидан эмас, ҳар доим янги маҳсулот ишлаб чиқаришни, турли хилдаги ва унга мос келадиган гул чизмаларини яратишга ҳаракат қиламиз, — дейди тажриба цехи ишчиси Шуҳрат Йўлдошев. — Аммо мустақиллигимизнинг тўрт йиллик байрамига тараддудимиз катта. Чунки корхонамизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар жаҳон бозори талабларига жавоб бериб, рақобатбардош бўлмоғи лозим. Шунинг учун ҳам бу шодиёна олдидан корхонамиз ижодкорлари саккиз хилдаги янги чинни термалари ва эсдалик гулдонларини ишлаб чиқаришга жорий этишди. Уларнинг ҳар бири ўзига хос гўзалликка эга. Масалан, «Маҳлиё» ва «Олтин сана» чинни термасини Юсуп Қорабоев кўп изланишлар туфайли яратишга эришди. У гоҳо янги маҳсулотлар ҳақида ўйлаб кўраркан, албатта устозларига ҳам мурожаат этиб, маслаҳатлар олиб туради. Ёш ижодкор Сайлу Айгазиев ҳам байрам шодиёнаси олдидан «Дилафрўз» ҳамда «Гулнора» чинни термаларини яратиб, дастлабки нусхаларини ишлаб чиқаришга жорий этди. Анвар Нуъмонов эса «Тошкент гуллари» ва «Ҳаво ранг атиргул» термаларига яқингинада якун ясади. Мен ўзим эса бу йилги байрам муносабати билан «Садоқат» чинни термасини яратдим. Бу маҳсулотни ижод этишим учун жуда кўп изланиш ва меҳнат талаб этди. Яратган янги нусхадаги маҳсулотларимиз ҳамюртларимизга байрам совғасидир.

Гулзода АБДУЛЛАЕВА.

Бозор тадбиркорликни ўстиради

ЭНГ ЗАМОНАВИЙ ВА УНУМЛИ

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги бирлашмаси маҳсулотларига бўлган талаб тобора ортиб бораётганига қарамай, корхона ишлаб чиқараётган буюмлар турини камайтиришга, яна ҳам тўғрироғи фақат пахта териш техникасини тайёрлашдан ўзга чора тополмай қолган эди. Албатта бунинг сабаби бозор иқтисодиёти туфайли келиб чиққан қийинчиликлар ва хом ашё танқислиги билан ўлчанади. Агар бунақа кам куч талаб қилувчи иш жараёни давом этаверса, корхона энг яхши ёш кадрларини йўқотиб қўйиши, шунинг билан бирга кўпчилик буюртмачиларидан ажралиб қолиши мумкин эди. Бу йўлдан қутилиш учун бирлашма пахта териш машиналари учун тайёрланадиган эҳтиёт қисмлар турини бир нечтага кўпайтириб кўрди. Бироқ бу усул ҳам ўзини оқламади. Энди бозор муносабатларига ва унинг қатъий қонуний талабларига жавоб бера оладиган йўлни қидирмоқ лозим бўлиб қолди. Яъни ишга янгича ёндошмоқ керак эди. Бир сўз билан айтганда, жамоа олдига тадбиркорлик ва ишбилармонлик билан иш юритиб янги турдаги маҳсулотларни кўплаб ишлаб чиқариш эвазига янги буюртмачилар сонини кўпайтирмоқ вазифаси долзарб қилиб қўйилди. Ахир ҳозирги замон қишлоқ хўжалиги нафақат пахта териш машиналари, балки ҳар хил турдаги техника, ҳатто дон ўриб янчадиган қурилмаларга ҳам муҳтож. Шундай экан дала меҳнаткашларининг меҳнатини енгиллатмоқ учун шу турдаги янги моделли машиналарни кўпроқ бунёд этмоқ жоиз бўлади.

Корхона худди мана шу йўлдан борди. Бунда у ўзига хос ҳамкор бўладиган чет эл фирмалари билан алоқани кучайтирди. Ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хом ашёни шу йўл билан олиб келиш мумкин эди. Шу мақсадда биринчи бўлиб бирлашма меҳнат аҳли Американинг «Кейс интернейшнл» компанияси билан ҳамкорлик қилишга киришди. Узоқ йиллардан бери машинасозлик деталларини ишлаб чиқариш билан машҳур бўлган бу компания билан алоқа боғлаш икки томон учун қулай ва фойдали бўлди. Ҳозир ушбу ҳамкорлик самараси туфайли америкаликлар томонидан етказиб берилган хом ашё ҳисобига завод ишчилари 5 та бошоқли ўсимликларни ўриб йиғадиган машинани фойдаланишга тахт қилиб қўйдилар.

Корхона маъмурияти бу самарали ҳамкорликни бундан кейин ҳам давом эттиришга жазм қилган. Ушбу фойдали муносабатларнинг натижаси қандай бўлишини албатта вақт кўрсатади. Ҳозир бирлашманинг чет элликлар билан шартномалар тузиш дафтари яна бир ҳамкорлик билан боймоқда. Жамоа Исроил машинасозлик фирмаси билан ҳамкорликда юқори унумли пахта териш машиналарининг янги моделини яратиш устида бош қотирмоқда. Ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хом ашё ва механизмларни етказиб бериш вазифасини эса Исроил томони ўз зиммасига олмоқда. Қолган эҳтиёт қисмларни тошкентлик машинасозлар тайёрлаб беришади. Бу техника қандай бўлади ва у қай даражада фойда келтиради? Бу ҳар икки томоннинг ғайрати ва ишбилармонлик билан олиб борган меҳнати самарасига боғлиқ.

Хуллас, корхонанинг чет элликлар билан ҳамкорлик қилиш режалари юксак. Яна бир неча фирмалар билан алоқа боғлаш истаги завод маъмурияти диққат-эътиборини жалб этиб турибди. Албатта ҳозирги кун талаби асосида иш юритадиган ҳар қандай корхонанинг эса келажаги порлоқ бўлади. Шу нуқтаи назардан қараганда Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги бирлашмаси жамоасининг ҳозирги бозор иқтисодиёти мураккабликларидан қутилиш йўлидаги уринишлари диққатга сазовордир.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Ободонлаштириш ойлиги ўтмоқда

ОҚСОҚОЛЛАР БОШЧИЛИГИДА

Чилонзор туманидаги маҳаллаларда яқинлашаётган улуғ айём муносабати билан ўтказилаётган ободонлаштириш ойлиги қизғин тус олган. Туман кексалари, маҳалла оқсоқоллари ва фахрийлар кенгашининг қўшма йиғилишида ушбу тадбирни уюшқоқлик билан ўтказиш учун мурожаатнома эълон қилинган эди. Айни кунларда тумандаги барча маҳаллалар, гузарларда ҳашар авж олиб, кундан-кунга кўчалар байрам қиёфасига кирмоқда. Айниқса «Қатортол», «Хайробод», «Дўмбиробод» маҳаллаларидаги тайёргарлик тезкорлик билан бормоқда.

Хайрли ишларга асосан кекса отахонлар бош-қош бўлаяптилар. Туман ҳокимлиги ҳам ушбу ташаббусни қўллаб-қувватлаб, жойларда таъмирланаётган гузар, чойхона ва бошқа сайилгоҳлар учун зарур қурилиш ашёларини етказиб беришда кўмаклашмоқда.

Бобур ҲУСАНОВ.

Футбол

АТЛАНТА ЙЎЛИДА НАВБАТДАГИ ҚАДАМ

Келгуси йили АҚШнинг Атланта шаҳрида бўладиган XXVI Ёзги олимпиада ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун бўлаётган минтақавий саралаш баҳсларида ўтган куни Ўзбекистон терма жамоаси қирғизистонлик олимпиячилар билан учрашди. Ҳозиргача ўтказилган ўйинларда терма жамоамиз Тожикистон ва қирғизистонлик футболчиларни мағлубиятга учратиб, қозоғистонлик олимпиячиларга ютқазиб қўйган эдилар. Шунинг учун ўз майдонларида бошланаётган 2-давра ўйинларида футболчиларимиз барча имкониятлардан фойдаланишлари зарур.

Учрашувнинг дастлабки дақиқаларида майдон эгаларининг ҳаракатлари унчалик қовушмади. Бир неча қулай имкониятдан ҳужумчимиз Насриддиновнинг фойдалана олмаганлиги ҳам ана шу сусткашликнинг натижаси бўлди.

Ниҳоят, 34-дақиқада Геннадий Шарипов («Нурафшон») узоқдан берилган чиройли зарба билан ҳисобни очди. Иккинчи тўп эса учрашувнинг 87-дақиқасида пахтакорчи Дилмурод Назаров томонидан киритилди. Шундан сўнг меҳмонлар ҳам қаттиқ ҳаракатлар эвазига жавоб тўпини йўллашга муваффақ бўлдилар. Ҳисоб — 2:1. Умуман, ушбу учрашувда мухлислар футболчиларимизнинг ўйинидан унчалик қониқмадилар. Фикримизча, улар бундан яхшироқ натижага эришишлари мумкин эди. Ҳали олдинда Тожикистон ва Қозоғистон жамоалари билан бўладиган жавоб ўйинлари турибди. Демак, имкониятдан тўлиқ фойдаланиш лозим.

Кеча Ўзбекистон IV миллий чемпионати ўйинларининг навбатдаги 18-тур учрашувлари ҳам бўлиб ўтди. Унда қуйидаги натижалар қайд этилди:

«Динамо» — «Политотдел» — 2:1

«Темирйўлчи» — «Трактор» — 2:0

«Нефтчи» — «Атласчи» — 4:2

«Машъал» — «Чирчиқ» — 1:0

Бугунги кун нафаси

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Истиқлолнинг тўрт йиллиги арафасида «Автойўл» ҳиссадорлик бирлашмаси Навоий вилояти марказини Конимех, Учқудуқ, Томди туманлари ҳамда Зарафшон, Зафаробод шаҳарлари билан боғлайдиган Зарафшон дарёси устида икки йўналишли қатновга мўлжалланган кўприкни фойдаланишга топширди.

❑ Қўқон ва Фарғона шаҳарлари, Қувасой, Ёзёвон, Тошлоқ ва Олтиариқда янги деҳқон бозорлари ишга тушди.

❑ Ўтган куни Нукусда мустақилликнинг тўрт йиллигига бағишлаб умумхалқ ҳашари ўтказилди.

❑ «Навоийцемент» ишлаб чиқариш бирлашмасида Лангар конидан топилган каолиндан ўндан ортиқ турдаги чинни буюмлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

❑ Қизилтепа тумани ташкил этилганига 60 йил тўлди.

❑ Даниянинг «Аслиггруппен» фирмаси ҳамда Тошкентдаги «Парвоз» хусусий корхонаси ўзаро ҳамкорлик қилишга келишиб олдилар. Хусусий корхонада Даниядан етказиб бериладиган замонавий машина-ускуналарда техник мақсадлар учун газмол ишлаб чиқарилади.

❑ Тошкент Шарқшунослик институти ва Токиодаги «Хосэ» университети ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ бу олий ўқув юртлари ўзаро ўқитувчилар ва студентлар айирбошлашадилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Россия ички ишлар қўшинлари қўмондони генерал-полковник Анатолий Куликов агар Чеченистон томони имзоланган аҳдлашувга мувофиқ ноқонуний бўлинмалар қуролларини топширишни таъминламаса, бу қуроллар куч ишлатиб тортиб олиниши тўғрисида огоҳлантирди.

❑ Бугун Туркия Бош вазири Тансу Чиллер хонимнинг Қозоғистонга расмий ташрифи бошланади. У Президент Нурсултон Назарбоев билан ўзаро иқтисодий алоқаларни ривожлантириш юзасидан музокаралар ўтказади.

❑ Россияда ҳозиргача 20 миллион гектардан ортиқ ердаги бошоқли дон ўрилиб, 27,7 миллион тонна ғалла ҳосили олинди. Бу йил ғаллазорлар майдонлари қисқарганлиги ҳамда қатор минтақаларда рўй берган қурғоқчилик сабабли бултур эришилган даража — 81 миллион тоннадан анча кам ҳосил йиғиштириб олиниши мўлжалланяпти.

❑ Украинанинг бир қатор сиёсий ва жамоат арбоблари ядровий хавфсизлик халқаро Чернобиль марказини ташкил этиш ташаббуси билан чиқдилар. Бу марказга ядро хом ашёси қазиб олинаётган ва қайта ишланаётган, ядровий қурол-яроғлар яратилаётган ҳамда атом станциялари бўлган мамлакатларни жалб этиш мўлжалланмоқда.

ХОРИЖДА

❑ АҚШ Президенти Билл Клинтон мамлакатда ядровий синовлар ўтказилмаслиги тўғрисида баёнот берди.

❑ Буюк Британия собиқ Югославияда тинчлик ўрнатиш учун АҚШнинг Хорватия, Босния ва Сербия раҳбарлари учрашувини ташкил этиш тўғрисидаги ташаббусини қўллаб-қувватлади.

❑ Бугун Покистон Ислом Республикаси миллий байрам — Мустақиллик кунини тантана қилмоқда.

❑ Россия фавқулодда ҳодисалар вазирлигининг уч самолёти Серб Краинаси қочоқларига инсонпарварлик ёрдами етказиб берди.

❑ Япония шу йил охиригача тўртта космик ракетани учиришни маълум қилди. Бу ракеталарнинг учтаси космик фазони тадқиқ этиш учун 15-17 сентябрь кунлари учирилади.

❑ Америка Қўшма Штатларининг Шимолий Каролина география институти Самарқанддаги Паразитология илмий-текшириш институти олимаси Роҳат Носировани «1995 йил кишиси» деб эътироф этди. Унинг кўплаб мамлакатлар аҳолисига таҳдид солаётган лейшманиоз касаллигини қўзғатувчи микробларга қарши дори ишлаб чиқиб, жаҳон тиббиётига катта улуш қўшганлиги таъкидланади.

❑ Ироқ Президенти Саддам Ҳусайннинг икки қизи мамлакатда юқори лавозимларни эгаллаб турган эрлари билан Иорданияга қочиб кетдилар. Улар билан бу мамлакатга яна 30 га яқин киши келган. Саддам Ҳусайннинг Иорданияга юборган нуфузли вакиллари қочоқларни ўз юртларига қайтишларига кўндира олмадилар.

❑ Хитой маъмурлари хизмат кўрсатиш соҳасида ишлаётган ходимларга 50 га яқин сўз ва ибораларни ишлатишни ман этиб қўйдилар. Улар асосан мижозларга қўполлик билан муомала қилишга тааллуқли сўзлардир.

Спорт

ПОЛВОНЛАРИМИЗНИНГ АЖОЙИБ ҒАЛАБАСИ

Бишкек шаҳрида самбо кураши бўйича Осиё чемпионати ва Кубоги учун халқаро мусобақалар ниҳоясига етди. Унда Япония, Мўғулистон, Хитой, Ҳиндистон, Россия, Қозоғистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Тожикистондан келган терма жамоалар билан тенгма-тенг кураш олиб борган полвонларимиз ажойиб ғалабага эришдилар. Осиё кубоги мусобақаларида юртимиз шаънини Р. Ким, Ш. Жўраев, Б. Халилов, Р. Аюпов, А. Азизов, А. Қурбонов, О. Бучинцев, М. Халтурин ва А. Пирматовлардан иборат полвонлар жамоаси ҳимоя қилди. Ярим финал беллашувларида жамоамиз қирғизистонликларни 7:3 ҳисобида мағлуб этиб, финалга чиққан бўлса, Россия терма жамоаси ҳам қозоғистонликларни 6:3 ҳисобида ютиб, уларга рўбару келдилар. Муросасиз ва жуда кескин ўтган курашлардан сўнг полвонларимиз бениҳоя кучли Россия терма жамоасини 7:3 ҳисобида мағлубиятга учратиб, биринчи марта Осиё Кубоги соҳиблари бўлдилар.

Ёшлар ўртасидаги Осиё биринчилигида эса терма жамоамиз сафида самарқандлик Ф. Хўжанов, тошкентлик А. Қурбонов, Термиздан Б. Ҳасанов, Жиззахдан К. Акабоев, бухоролик Б. Хўжаевлар бор эди.

Осиё чемпионати мусобақаларида зафар қучган 10 нафар самбочиларимиздан бири Рудольф Ким биринчи ўринни эгаллаб, олтин медалга сазовор бўлди. Ш. Шарипов ва М. Ғаниевлар иккинчи, Х. Қосимов, А. Йўлдошев, О. Бучинцев, Ш. Хўжаев ва А. Пирматовлар фахрли учинчи ўринларни эгалладилар. Бу улкан ғалаба албатта, полвонлар ва мураббийларнинг тинимсиз меҳнатларидан, делегация раҳбари, хизмат кўрсатган спорт устаси Бобомурод Файзиев, катта мураббий Ҳамид Тошхўжаев ва устоз Б. Григорьевларнинг юксак маҳоратларидан дарак беради.

Ҳозир полвонларимиз Болгария пойтахти София шаҳрида шу ойнинг охирларида бошланадиган самбо бўйича жаҳон чемпионатига қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар.

Илҳом ШЕРМУҲАМЕДОВ.

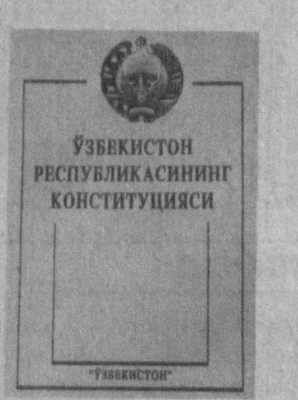

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси амал қилмоқда

ҚОНУН — МУҚАДДАС, ҚОНУН — УСТИВОР

15-модда. «Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларининг устунлиги сўзсиз тан олинади.

Давлат, унинг органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмалари, фуқаролар Конституция ва қонунларга мувофиқ иш кўрадилар».

Конституция ва қонунларнинг устунлиги таъминланиши ҳуқуқий давлатнинг муҳим белгиларидан бири бўлиб, у Ўзбекистонда давлат-ҳуқуқий қурилишининг энг асосий принципи ҳамдир. «Конституция ва қонунларнинг устунлиги принципи шуни англатадики, — дейди Президентимиз Ислом Каримов, — бунда барча жорий қонунлар ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар Конституция асосида ва унга мувофиқ бўлиши талаб этилади». Улуғ бобокалонимиз Амир Темур айтганларидай: «Қаерда қонун ҳукмронлик қилса, шу ерда эркинлик бўлади». Ўзбекистон Конституциясининг 15-моддасида Конституция давлатимизнинг энг Асосий Қонуни эканлиги, у бошқа барча қонунлар ва меъёрий-ҳуқуқий актлардан юқори туриши белгиланган.

Конституция ва қонунлар тўғрисида сўз кетар экан, аввало уларнинг бир-биридан фарқини ажратиб олиш керак. Конституция давлатнинг Асосий Қонуни бўлиб, у бошқа жорий қонунлардан шу билан фарқ қиладики, унда энг асосий, энг барқарор ижтимоий муносабатлар, узоқ даврга мўлжалланган бош принципиал қоидалар мустаҳкамланган ва бу принципиал қоидалар бевосита амал қилиб, бошқа қонун чиқариш актларида очиб берилади ва конкретлаштирилади. Шу сабабли Конституция гарчи муҳим бўлса-да, лекин Асосий Қонун доирасига сиғмайдиган бир қанча қоидаларни ўз ичига олмайди. Конституцияда мавжуд бўлган қоидалар негизида ва уларни ривожлантира бориб, заруриятга қараб бошқа қонунлар ва ўзгача меъёрий-ҳуқуқий актлар ишлаб чиқилади ва қабул қилинади. Бунда барча жорий қонунларнинг ҳуқуқий асоси, бош манбаи Конституция бўлиб қолади. Конституция эса олий юридик кучга эга бўлиб, бошқа барча жорий қонунлар ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар унга мувофиқ келиши лозим. Конституциянинг Асосий Қонун сифатидаги аҳамияти, обрў-эътибори, барқарорлиги, унинг оддий қонунлардан фарқи шу билан белгиланади. Бир сўз билан айтганда Конституцияни қонунлар қонуни дейиш ҳам мумкин. Шу боис Ўзбекистон Конституциясида Конституциянинг энг юқори кучга эгалиги, ҳамма қонунлардан устун туриши алоҳида эътироф этилган. Бунда фақат Конституциянинггина эмас, балки унинг асосида қабул қилинадиган қонунларнинг ҳам устунлиги ўрнатилади.

Юқоридаги принцип жамиятимизда қонунчилик ва ҳуқуқий-тартибот тантанасини англатади. Қонунчилик — бу қонунларнинг реаллигидан, жамиятда чинакам демократик муҳит ва ҳақиқий ҳуқуқий режим ўрнатилганлигидан далолат беради. Қонунчилик — бу давлат томонидан қонунлар тизимини жамият тараққиёти талабларига мос равишда такомиллаштириб бориш ва давлат органлари, жамоат бирлашмалари мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан қонунларга қатъий риоя этиш ва уларни оғишмай амалга оширишда намоён бўладиган давлат ва жамият ҳаётининг принципидир. Қонунчилик принципи қонунларнинг ҳамма учун истисносиз мажбурийлигини, ҳамманинг қонун олдида тенглигини, қонунларнинг ҳамма ерда бир хилда жорий қилинишини ҳам англатади.

Қонунчилик билан ҳуқуқий-тартибот бир-биридан фарқ қилади. Қонунчиликнинг мазмуни ҳуқуқий меъёрларга қатъий ва оғишмай риоя этишларда ифодаланса, ҳуқуқий-тартибот эса жамият аъзоларининг юриш-туришлари уларнинг субъектив ҳуқуқ ва бурчларига мувофиқ келишида ифодаланади. Бошқача қилиб айтганда, ҳуқуқий-тартибот ҳуқуқий муносабатлар доирасида шу муносабатларнинг иштирокчилари ўз субъектив ҳуқуқларини амалга оширишлари ва ҳуқуқий бурчларини бажаришлари натижасида вужудга келади. Демак, қонунчиликни амалга ошириш ҳуқуқий-тартиботни таъминлаш воситаларидан бири бўлса, ҳуқуқий-тартиботни мустаҳкамлаш эса, ўз навбатида қонунчиликни мустаҳкамлашга ёрдам беради. Шу боис улар бир-биридан ажралмас бўлиши лозим.

Шундай қилиб, 15-моддага кўра, Ўзбекистонда Конституция ва қонунлар олдида ҳамма тенг даражада масъулиятга эга бўлиб, қонунлар ҳам ўз навбатида барчага баробар.

Конституциянинг 15-моддаси иккинчи қисмида давлат, унинг органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмалари, фуқаролар Конституция ва қонунларга мувофиқ иш кўрадилар, деб кўрсатилган. Давлат, унинг органлари, жамоат бирлашмалари Конституция ва тегишли махсус қонунлар асосида ташкил қилинади ва фаолият юритади. Улар Конституция ва махсус қонунларда белгиланган ваколатларнигина амалга оширадилар. Мансабдор шахслар ва фуқаролар ҳам Конституция ва қонунларга мувофиқ иш кўрадилар. Юқоридагиларнинг биронтаси ҳам Конституция ва қонунлардан ташқари иш кўришга ҳақли эмас. Зеро, Конституция ва қонунлардан четлаб ўтиш, уларнинг талабларини бузиш ғайри қонуний хатти-ҳаракат ҳисобланади. Бундай ҳаракатлар учун эса махсус қонунларда тегишлича жавобгарликлар ўрнатилган, санкциялар белгиланган.

Ҳайдарали МУҲАМЕДОВ,
Тошкент Давлат юридик институти ўқитувчиси.

Пиру бадавлатларимиз

УМРИДАН БАРАКА ТОПГАН

Олам меҳнатни улуғлаган одамларга бой. Ҳар бир жамоа ўзи ҳурмат қилган, эъзозлаган кишисига эга. Тошкент туманидаги Ғиёс Умаров номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Хўжаевлар оиласи ҳам ана шундай кўпчилик эҳтиромини қозонган хонадонларнинг бири. Ували-жували катта оила соҳиби Эргаш ака ўттиз йил умрини шаҳар транспорти ривожи йўлига сарфлади. Тўнғич ўғиллари Тўлқинжон ва Ҳусниддин ота касби — шофёрликни танлашди. Бахтиёр сартарош, Зуҳриддин ички ишлар бўлимида етакчи мутахассис, Қутбиддин олий ҳарбий билим юрти курсанти. Ҳар қандай касб эгаси бахт кошонасига интилгани каби беш ўғлон ҳам элга фойдам тегсин, деб иштиёқ билан меҳнат қилиб, ҳалоллик билан яшашни одат қилишган.

Гулзорни гул, одамни меҳнат безайди, деганларидек оилада волидаи муҳтарама Мукаррамахон опанинг ўз ўрни бор. Болажоним, дўмбоғим деб тунлари мижжа қоқмай бешик қучоқлаб, бахт ҳақида алла айтган ана шу онаизор эмас-ми?! Шифокор аёл фарзандларига бахтдан фақат тахт тилади.

...Эргаш ака бугун нечундир жуда барвақт турди. Ҳовлисининг ўртасидан ўтган ариқ сувининг шилдираши қулоғига сеҳрли наводек ёқимли эшитилди. Оила боғбони токларни авайлаб тарашга тушди. Қийғос очилган атиргулларга ишлов бераркан, ногаҳон ўтган кунлари кўз ўнгида гавдаланади.

...Тошкент зилзиласи (1966 йил) Э. Хўжаевнинг қалбида ҳам қаттиқ оғриқ уйғотди. Қандайдир бир куч уни шаҳарга ундади. Узоқ-яқин ўлка ва шаҳарлардан ёрдамга келаётганларнинг охири йўқ эди. Наҳотки, Эргаш худди томошабиндек, меҳмонларнинг келишини кузатиб ўтирса. Йўқ, сабри чидамади, тўғри шаҳарлик таниши Тожибой Самадовнинг ишхонасига тушиб борди.

Тожибой ака Эргашга шофёрлик курсида ўқишни маслаҳат берди. Ниятига етган шогирд гувоҳномани олгач, 5-автокорхонада ишлай бошлади. Энди ўйласа бу ҳунарни ўрганганига ҳам 30 йил бўлибди. Ҳозирги Бешёғоч автобекатида 13, 51, 153, 181-автобуслар йўналишлари ҳаракатини бошқарди.

— Эргаш ака Хўжаев Бешёғоч автобекатида барчага устоз, — дейишади у ҳақда ҳамкасблари. У талабчанлиги, сергак назоратчилиги билан бошқалардан ажралиб туради. Елена Орифжонова, Феруза Қуддузова, Алифкина Мальченколар ўз устозларининг ишидан андоза олишади.

Бешёғоч — катта бекат. Эргаш ака 4-автокорхонага қўнғироқ қилиб, 153-йўналишга иккита машина кам чиққанини қайта сўраб-суриштираётган экан. У зудлик билан йўналиш автобус билан тўлдирилишини талаб қилди. Бунинг боиси бор эди. Чунки ҳадемай, бекатлар йўловчиларга тўлиб кетади.

Бир вақтлар Бешёғоч майдони — Ал-Хоразмий мавзеси ўртасидаги 13-йўналиш автобуслар билан тўлиқ таъминланмас эди. Йўналиш бўйича 12 та ўрнига 6 та автобус чиққан вақтлар ҳам бўлган. Эргаш ака 7-автокорхона раҳбарлари ҳузурига бориб, мазкур йўналишда йўловчилар гавжумлигини тушунтирди. Эртасидан бошлаб, автобуслар тўлиқ йўлга чиқа бошлади. Бу фазилат Аббос Саидхўжаев, Алиназар Ёқубов, Ботир Мирзараҳимов, Валентина Мордосина каби ходимларга ҳам устоздан «юққан».

Дунёдаги ҳамма эзгуликларнинг манбаи меҳнат. Ҳаётдаги барча шодликлар ҳам меҳнат билан барқарор. Эргаш ака Хўжаевнинг ҳаёти ана шу жўшқинликдан бир кичик ҳикоядир, холос. Бу эзгуликка талпиниш энди унинг фарзандларига, иффатли келинлари, невараю чевараларига насиб этгусидир.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

Маҳалла — жамият таянчи

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ НЕЪМАТЛАРИ

«Ватан — маҳалладан бошланади», деган ҳикматли нақл бежиз айтилмаган. Шу сабабдан ҳам мустақилликка эришганимизнинг дастлабки пайтлариданоқ юртбошимиз маҳаллаларга катта эътибор қарата бошлади.

Маълумки, республикамизнинг ҳар бир вилояти, ҳар бир гўшасининг ўзига хос урф-одатлари, удумлари бор. Бинобарин маҳаллалар ҳаётида ҳам ўзига хосликни кўрамиз. Жойлардаги маҳаллалар билан тажриба алмашиш, энг ажойиб одатлар ва удумларни ўрганиб тадбиқ этиш маҳаллалар ишини янада ривожлантирадиган муҳим омилдир. Бу борада Юнусобод туманида амалга оширилаётган ишлар ибратга моликдир. Туманда маҳаллалар оқсоқоллари иштирокида юртимизнинг муқаддас зиёратгоҳларига сафарлар ташкил қилиш, шу билан бирга ўша ердаги маҳаллалар ҳаёти билан танишиш ва ўзаро дўстлик ришталарини боғлаш хайрли анъана тусига кирган. Жумладан кейинги 2 йил ичида туман оқсоқоллари Самарқанд шаҳридаги Имом Бухорий, соҳибқирон Амир Темур, Хожа Аҳрор Валий, Бухородаги ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанд зиёратгоҳларида бўлиб, унутилмас таассуротлар билан қайтишди. Сафар натижаси ўлароқ Бухоро маҳаллалари фаоллари энди ҳар йили Мустақиллик байрамини Юнусобод туманида нишонлайдиган бўлишди.

Туманда оқсоқоллар ва маҳалла котибларини аттестациядан ўтказиш ишлари муваффақиятли якунланганини муносабати билан Хоразм вилоятига сафар уюштириб у ердаги диққатга сазовор жойлар билан танишиш, қолаверса маҳаллалар фаолиятини ўрганиш тўғрисидаги хушхабар барча оқсоқолларни беҳад қувонтирди. ...Бухоро вилоятининг Газли, Сариқамиш ва Устюрт чўлларини босиб ўтиб кеч соат 9 ларда Жайҳун (Амударё)га етиб келдик. Кўприк устида бироз тўхтаб Амунинг шўх ва забардастлигини кўриб, дарё сувига қараб бу ер халқининг ҳам меҳнаткаш, ҳам қувноқ, ҳам меҳмондўст эканлигини ёдга олдик. Амударёдан очилган катта Шовот канали ёқалаб Хоразм вилоятининг пойтахти Урганч шаҳрига йўл олар эканмиз кўчанинг ҳар икки томонидаги кўмкўк экинзор, пахтазор, шолипоялар ва полиз экинзорлари бу йилги ҳосилнинг нақадар унумли бўлаётганидан далолат бериб турарди.

Урганч шаҳрида бизни Хоразм вилояти ҳокимининг ўринбосари Қодир Раҳимов, Урганч шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Рустам Самандаров ва бошқа кишилар илиқ кутиб олишди.

Эртасига эрталаб «Маҳалла» хайрия жамғармасининг Хоразм вилояти бўлими раиси Эгамберди Искандаров ҳамкорлигида шаҳар маҳаллалари ҳаёти билан танишиш учун йўл олдик.

Урганчдаги энг яхши маҳаллалардан бири ҳисобланмиш «6-Бешмерган» маҳалласидамиз. Эгамберди аканинг таъкидлашича, Хоразмда чойхоналар қуриш урф бўлмасада, маҳалла четидаги ташландиқ ерга 5 ой ичида ажойиб маҳалла маркази барпо этилибди. Ушбу икки қаватли иншоотга кирар экансиз, ҳовлидаги фаввoранинг атрофга салқинлик бахш этиб туришини кўриб баҳридилингиз очилади. Фаввора атрофида эса бир нечта супалар. Биринчи қаватда ажойиб чойхона, тепадаги атрофи очиқ айвончада эса маҳалла аҳли тўйларини ўтказишар экан. Шунингдек, турли тадбирлар, маданий-маърифий ишлар ҳам шу ерда ўтказиларкан. Чойхона атрофида эса «Санжар» ишлаб чиқариш-тижорат фирмасининг тикув цехи, тижорат-восита дўкони, сартарошхона, гўшт дўконлари ва маҳалла аҳлига хизмат кўрсатадиган тиббиёт пункти жойлашган. «Санжар» фирмаси ҳудуддаги идораларни таъмирлаш, қариялар, кам даромадли оилалар, етим болаларга ўз саховатини кўрсатар экан.

Урганчдаги кириш қисми минора шаклида қурилган миллий услубдаги К. Отаниёзов номли 15-маҳалла ҳам узоқдан киши эътиборини ўзига тортади. Бу маҳалла маркази бутунлай ўзига хослиги билан ажралиб туради. Идорага кираверишда «Ватан остонадан бошланади» деган шиор осиғлиқ бўлиб, бу ердаги стендда маҳалла фуқаролар йиғини кенгаши ва Ўзбекистон ХДП бошланғич ташкилотининг иш тажрибалари акс этган. Дарҳақиқат, ушбу маҳалла ҳаёти билан танишар эканмиз бу ерда ҳам ибратомуз томонларнинг кўплигига тан берамиз. Маҳалла аҳлини иш билан таъминлаш мақсадида маҳалла қўмитаси биносида тикувчилик ва ғилам тўқиш, кўрпа-тўшак тикиш кичик корхоналари ишлаб турибди. Айниқса, учта гилам тўқиш дастгоҳида туя, қўй, эчкининг жунидан тўқилаётган бетакрор жилоли гиламларни кўриб қизларнинг ажойиб маҳоратига тан берасиз. «Ислоҳот — оиладан бошланади». деганларидек тикувчилик цехида меҳнат қилаётган қизлар машиналарини ўз уйларидан олиб келиб, маҳалладошларнинг буюртмаларини бажараётган эканлар. Маҳалла оқсоқоли, шаҳар кенгашининг депутати Аминбой Абдураҳмоновнинг тадбиркорлиги, халқ билан ишлашни билиши туфайли маҳалла ҳудудида иккита тикув ва попоп цехлари, дурадгорлик устахонаси ишлаб турибди. Томат цехи очилди. «Худойназар Бекжон ўғли» тижорат-ишлаб чиқариш фирмасининг кучи билан қуйилтирилган сут ишлаб чиқарадиган корхона, озиқ-овқат дўкони очилди. Кўчалараро ҳар йили «Энг файзли, покиза кўча» ва «Энг яхши хонадон» танловлари ўтказилмоқда. Маҳаллада ишсиз аҳолининг деярли қолмаганлиги, хайрия ишларига муҳим эътибор қаратилаётганлиги, «Энг намунали маҳалла» республика кўрик-танловида учинчи ўринни эгаллаганлиги ҳам бу ерда ишнинг тўғри ташкил этилганлиги, замон билан ҳамоҳанг қадам ташланаётганлигининг самарасидир.

Урганчдаги республикада биринчи бўлиб помбархит материалини ишлаб чиқаришга ихтисослашган қўшма корхона фаолияти, донғи Осиёга кетган, асосан халқ ва тадбиркорларнинг кучи билан янада кенгайтирилаётган Урганч бозори билан танишув ҳам катта таассуротлар қолдирди. Йилига 40 минг тонна пахтани қайта ишлашга мўлжалланган Хонқа пахта тозалаш заводида ҳам ишлаб чиқариш жараёнини замонавий дастгоҳлар билан таъминлаш борасида салмоқли ишлар қилинаётган экан. Чунончи, яқинда Россиянинг Иваново тўқимачилик комбинати билан тузилган қўшма корхона келгусида шу ернинг ўзида аъло навли матолар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга имкон яратиши қувонарли ҳолдир.

Хивага келар эканмиз, беихтиёр хаёллар уммонига ғарқ бўлдик. Дарҳақиқат, тарихи 2000 йилдан ҳам кўҳна вақтни қамраган Хоразмнинг дастлабки пойтахти Хиванинг мадраса, масжид ва миноралари ўзининг бетакрор гўзаллиги ва маҳорати билан кишини ҳайратга солади. Айниқса, ички шаҳар ва қалъа маъносини билдирадиган Ичан қалъада Ўрта Осиё меъморлари, шаҳарсозлари ва мусаввирларининг бой тажрибалари, ўзига хос санъатлари ўз аксини топган. Жумладан, 218 та жимжимадор устунли Жума масжид, Шерғанихон, Араб Муҳаммад мадрасалари, 56,6 метрлик Ислом хўжа минораси архитектура ечимининг тугаллиги билан алоҳида ажралиб туради. Файласуф, шоир, курашда кураги ерга тегмаган пок инсон Паҳлавон Маҳмуднинг мақбараси эса Хожа Аҳмад Яссавий, Баҳоуддин Нақшбанд каби юртимизнинг энг табаррук зиёратгоҳларидан ҳисобланади. Ўйлаймизки, мустақиллигимиз шарофати билан келажакда Хивада замонавий сайёҳлик мажмуалари, меҳмонхоналар қад кўтаради ва бу ажойиб гўша ҳақли равишда бутун дунёдан ташриф буюрувчи сайёҳларнинг севимли масканига айланади.

Хоразм сафаридан қайтар эканмиз тошкентлик оқсоқоллардан ўз таассуротлари билан ўртоқлашишни илтимос қилдик.

— Мен ўз соҳамдан келиб чиққан ҳолда асосий эътиборни уруш, меҳнат ва қуролли кучлар кенгашининг фаолиятига қаратдим, — дейди Юнусобод тумани уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг раиси Муҳсиддин ака Камолов. — Хоразмдаги ибратли иш фаолиятидан бири — бу уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг кичик корхона, фирмалар билан яхши алоқада эканлигидир. Бу ерда фирма, кичик ва хусусий корхоналар ўз даромадларидан 5-10 фоизини мунтазам равишда фахрийлар кенгаши ҳисобига ўтказиб туришаркан. Натижада бу маблағ уруш, меҳнат ва қуролли кучлар ногиронларига ёрдам тариқасида бериларкан ҳамда турли хайрия тадбирларини ўтказиш учун сарфланаркан. Биз ҳам ушбу тажрибани ўзимизда тадбиқ этиш ниятидамиз.

— 30 йилдан бери шаҳримиздаги маҳаллаларга оқсоқоллик қилиб келар эканман, маҳаллаларга бўлган ҳурмат, эътиборнинг юртимиз мустақиллиги билан келганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман, — суҳбатга қўшилди «Ўзбекистон мустақиллиги» маҳалласининг оқсоқоли Эгамназар ҳожи Қодиров. — Уларнинг ҳаётимиздаги, мамлакат фаровонлиги ва ободончилигидаги ўрнини белгилаб берган юртбошимиз Ислом Каримовнинг беқиёс ғамхўрликлари натижасида маҳаллаларга жуда катта имтиёзлар берилди. Бизнинг туманимизда ҳам кейинги 4 йил ичида Туркистон шаҳридаги Аҳмад Яссавий, Самарқанддаги «Регистон», Бухородаги «Лаби-Ҳовуз» маҳаллалари билан дўстлик алоқаларини ўрнатдик. Навбатдаги сафаримиз чоғида Хоразмдаги маҳаллаларнинг фаолиятида ҳам ибратомуз томонлари кўп эканлигининг гувоҳи бўлдик. Жумладан, кичик корхоналарга шахсий дастгоҳларнинг ўрнатилиши ва унинг асраб-авайлаб ишлатилиши ажойиб янгиликдир. Бу иш унумининг ошишида муҳим омил бўлади. Биз ҳам янги қурган гузаримиздаги тикув цехига «Юлдуз» ҳиссадорлик жамиятидан дастгоҳлар олиб келиб ўрнатмоқчи эдик. Энди чеварларимизга ўз дастгоҳларини олиб келишларини тавсия қилмоқчимиз ва тикилган маҳсулотларнинг шу ернинг ўзида сотилиши учун дўконча қуриш режаси ҳам туғилди. Айниқса маҳалла марказида фаолият кўрсатаётган кичик, хусусий корхоналар даромадининг маълум фоизи маҳалла жамғармасига ўтказилиши ва у етим-есир, кам даромадли оилаларга ажратилиши, уларнинг тўйларини ўтказиш учун сарфланиши жуда олижаноб ишдир...

Ҳа, сафардан ҳар бир оқсоқол ва мутасадди ўзи учун келгусидаги иш режаларига киритадиган мақбул усулларни дилига тугди. Мамлакатимиз узра бундай дўстона сафарлар, ўзаро фойдали тажриба алмашишлар ташкил этилиши республикамиз тараққиёти, равнақи йўлида муҳим омил бўлишига эса шак-шубҳа йўқ.

Дилшод ИСРОИЛОВ,
«Тошкент оқшоми» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: Хоразм диёридаги учрашувлардан лавҳалар.
Шербек Иброҳимов олган суратлар.

Билим масканларида

КЎРГАЗМАЛИ ҚУРОЛЛАР ТАНЛОВИ

Республика таълим илмий-услубий марказида Ўзбекистон Республикаси халқ таълими тизимидаги ўқув муассасаларига мўлжалланиб юқори педагогик талабларга жавоб берадиган «Оригинал кўргазмали қуролларни яратиш» бўйича кўрик-танлов бўлиб ўтди. Танловга Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятларнинг ўқув муассасаларида меҳнат қилувчи фан ўқитувчилари томонидан тайёрланган ва қуйи босқичларда ўтказилган кўрик-танловларда фахрли ўринларга сазовор бўлган 300 га яқин кўргазмали ўқув қуроллари тақдим этилди. Халқ таълими вазирлиги ташаббуси билан танловда шаҳримиздаги корхона, ташкилот, «Ижодкор» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси вакиллари ҳам қатнашдилар. Мақсад — уларни танловдан ўрин олган кўргазмали қуроллар билан таништириш ва имкониятга қараб уларни кенг ишлаб чиқаришни йўлга қўйишдан иборат эди.

Ҳакамлар ҳайъати ва фанлар бўйича сайланган тафтиш ҳайъатининг узоқ тортишувлари ва хулосаларига кўра энг яхши ва ўзига хос деб топилган кўргазмали қурол ижодкорлари танлаб олинди. Пойтахтимиздаги 22-мактабнинг араб тили ўқитувчиси Р. Мусахўжаев томонидан тайёрланган «Араб тилида феъл вазифалари» кўргазмали қуроллар тўплами фахрли биринчи, 41-ўрта мактабнинг тарих фани ўқитувчиси М. Юнусова томонидан тайёрланган «Буюк сиймолар» ҳамда 29-мактабнинг араб тили ўқитувчиси Ноила Шамакованинг «Бошланғич синфларда араб тилини ўргатиш учун қўлланмаси» учун иккинчи ўринлар берилди. Учинчи ўрин ва бошқа рағбатлантирувчи ўринларни эгаллаган ўқитувчиларга Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг ёрлиқлари ва пул мукофотлари топширилди. Биринчи ва иккинчи ўринларга сазовор бўлган ўқитувчилар «Ихтирочи ўқитувчи» нишони билан мукофотландилар. Шунингдек, кўрик-танловда 1-3-ўринларни олган ўқув қуролларини кўп нусхада ишлаб чиқариш учун зарур сарф-харажат ажратиш тўғрисида келишиб олинди.

— Боғчаларда ўйинчоқлар, мактабда эса дарсликлар қаторида кўргазмали қуроллар болаларнинг доимий ҳамроҳидир, — дейди Республика таълим илмий-услубий марказининг «Кўргазмани ташкил қилиш ва ўқув қуролларини тайёрлаш» бўлими бошлиғи Баҳодир Қаюмов. — Ўқитувчилар дарсларда ва амалий машғулотларда кўргазмали қуроллари ёрдамидагина кўзланган мақсадларига эришишлари мумкин. Кўрик-танловдан ўрин олган кўргазмали қуролларни кўрган бир ўқитувчи ўзини гўё сеҳрли оламга тушиб қолгандай ҳис этади. Халқ таълими вазирлиги томонидан иккинчи марта ўтказилган бу тадбирдан республикамиздаги барча ўқитувчилар мамнун. Чунки бу тарздаги кўрик-танловлар натижасида ўқитувчиларнинг кўргазмали қуролларга бўлган талаби бир қадар қондирилади. Масалан, биргина «Ижодкор» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси билан 11 турдаги ўқув қуролларини кўпайтириш бўйича шартнома тузилди. Бошқа корхона ва ташкилотлар билан ҳам имкониятларига қараб ўзига хос ўқув қуролларини кўпайтириш учун шартнома тузилди ва тузилмоқда.

Дония ЗОКИРОВА.

Шаҳримиздаги корхоналарда 1995 йилнинг биринчи ярмида атроф-муҳитни муҳофаза қилишга бағишланган 122 та тадбир ўтказиш режалаштирилган эди. Бу мақсадларга эса жами 32,4 миллион сўм сарфлаш кўзда тутилганди. Амалда эса 79 тадбир ўтказилди. Уларга 30,5 миллион сўм сарф бўлди.

Кўриниб турибдики, амалга оширилган ишлар кўлами анчагина катта. Оқибатда ҳавога заҳарли моддаларнинг чиқарилиши йилига 569 тоннага камайди. Шу жумладан углеводородлар, азот оксиди, карбонат ангидридларнинг сезиларли даражада камайганини таъкидлаб ўтмоғимиз керак. Албатта, қайси корхоналар ўз олдига қўйган тадбирларни бажаргани барчани қизиқтиради. Табиатни асраш масаласига «Полимерқурилишматериаллар», сув хўжалиги вазирлигининг тажриба-механика таъмир заводлари, «Сувсоз» трести, 2-вагон депоси, 5-темир-бетон буюмлари заводи, «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Реле ва автоматика», «Компрессор» заводлари, агрегат заводи ва бошқа йирик корхоналар жиддий ёндошдилар. Улар ҳозирги кундаги долзарб юмуш — қайта ишланган сув билан таъминлаш тизимини, машиналарни ювадиган янги жойларни тикладилар, оқибатда шаҳар канализациясига ташланадиган оқава сувларни бартараф қилдилар.

Шаҳар корхоналари ва ташкилотларининг амалга оширган ишларини таҳлил қилиш жараёнида маълум бўлдики кўпгина корхоналарнинг мутасаддилари табиатни муҳофаза қилиш ишига жиддий муносабатда бўлмас эканлар. Белгиланган тадбирларни зарур материаллар ва маблағлар билан таъминлаш масаласига панжа орасидан қараш ҳоллари учрамоқда. Бунинг оқибатида зарур тадбирлар йилдан-йилга бажарилмасдан сурилиб келмоқда. Бажарилган кўпгина ишлар ҳам йўл-йўлакай, хўжакўрсинга қилинаётгани аниқланди. Худди шундай манзарани «Тошқишлоқмаш» ва «Ўзбекқишлоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаларида кўриш мумкин. Бу анчайин йирик корхоналарда экологик аҳвол ҳамон мушкуллигича қолмоқда.

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасида

ҲАММАСИ ИЖРОГА БОҒЛИҚ

Табиатни муҳофаза қилишнинг яна бир омили бу илмий-техник ишланмаларнинг, хом ашёларни тежашга имкон берувчи илғор технологияларни саноат корхоналарида қўллашдан иборатдир. Бу масала, айниқса, ҳавога зарарли ва заҳарли чиқиндилар чиқаришни кескин камайтиришда муҳим омил бўлади. Бунинг учун эса илмий ва иқтисодий алоқалар мустаҳкам бўлиши зарурлиги ҳеч кимга сир эмас.

Кўп йиллардан бери саноат ва маиший чиқиндиларни, ишлатилган нефть маҳсулотлари таркибида симоб бор бўлган неон чироқларини зарарсизлантириш, имкони бўлса кўмиб, йўқ қилиб юбориш масаласи кўндаланг бўлиб турибди. Албатта бу масалада шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси билан яқин алоқада бўлиб келаётган «Тошсувгео» ва «Атмосфера» илмий-текшириш институтлари, «ИЛМ», «НАФИС», «ТехЭКО», «Хонтехсаноат» қўшма корхоналари диққатга молик илмий лойиҳаларни таклиф қилдилар. Уларнинг ушбу лойиҳаларда газларни, оқава сувларни, гальваник ишлаб чиқаришда оғир металлардан тозалаш борасидаги таклифлари ишлаб чиқаришда қўлланилаётганини айтиб ўтиш кифоя қилади.

Шуни айтиш керакки, 1991-1995 йиллар орасида кўпгина таклифлар корхоналарга тавсия қилинди. Лекин кўплаб завод ва фабрикаларнинг мураккаб иқтисодий аҳволи ушбу таклифларни амалда қўллашни оғирлаштириб қўймоқда. Шунга қарамасдан Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, Тошкент иссиқлик марказида, «Тоштўқимачимаш» заводида, «Совпластитал» қўшма корхонасида бир қанча тозаловчи ускуналарнинг бунёд этилгани диққатга сазовордир. Улар ҳавога чиқаётган заҳарли моддаларни деярли 90 фоизгача ушлаб қолмоқдалар.

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси амалга оширилган юмушларни ҳали меъёрига етган деб ҳисобламайди. Нозирларнинг, қўмита ходимларининг изчиллик билан олиб бораётган заҳматли ишлари ушбу сўзларимизни тасдиқлаб турибди. Қўмита айниқса корхоналарнинг, ташкилотларнинг табиатни муҳофаза қилиш борасидаги тадбирларни бекаму кўст бажариш кераклигини таъкидлайди. Шу мақсадда бир қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. Улар деярли барча корхоналарга тавсия этилди. Табиатнинг мусаффо бўлиши мана шу тадбирларнинг бекаму кўст ижро этилишига боғлиқ эканлигини асло унутмаслигимиз керак.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ.

ТАБИАТ ва ИНСОН

№ 45

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг саҳифаси

Сўлим табиат қўйнида болажонларимиз янада қувнаб кетишади. Ахир Она-табиатга илк муҳаббат ана шунда уйғонади-да.

Равиль Альбеков олган сурат.

МУШТАРАКЛИК КЕРАК

Йиллар ўтиши билан ҳаёт янгидан-янги, ҳал этилиши зарур бўлган муаммоларни кўндаланг қўймоқда. Муаммо у ҳоҳ кичик бўлсин, ҳоҳ катта бўлсин, — барибир муаммо. Шундай муаммолардан бири — реостат синовларбоп иншоотлар қурилмалари ўрнатиш «Тошкент» тепловоз депосида 1987 йилдан бери тўлиқ ҳал этилмай келмоқда. Тўғри, 1990 йилда йўл ишлаб чиқариш маркази билан депода шундай қурилмалар қуриш ҳақида шартнома тузилганди. Қурилма, маълумки, тепловозлардан ҳавога чиқадиган заҳарли газларни, қурумларни ушлаб қолишга мўлжалланган. Лекин йўл қурилиши маркази бизга номаълум сабабларга кўра бу ишни пайсалга солиб келмоқда.

1992 йилда «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси йўллар илмий-техник кенгаши ишчи гуруҳи қарори билан шундай мосламанинг намуна нусхасини тайёрлаш ишлари «Тошкент» депосидан «Қўқон» локомотив депосига кўчирилди. Шу билан ишлар тўхтади: маблағ етишмади. Ниҳоят «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси билан «Этнис» илмий ишлаб чиқариш ассоциацияси ўртасида шартнома тузилди.

Асосий буюртмачи сифатида бош базавий ташкилот «Тошкент» тепловоз депоси 300 миллион сўм тўлайдиган бўлди. Қурилма ишга тушгандан сўнг, тепловозлардан зарарли газларнинг ҳавога чиқиши шу жумладан азот аралашмалари, олтингугурт ангидридлари, углерод аралашмалари 25 фоизга, қурум чиқиши эса 50 фоизга камаяди. Лекин қурилма лойиҳаси ҳали ҳануз шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасига тавсия этилгани йўқ. Қурилмани ишга тушириш муддати эса (1994 йил) аллақачон ўтиб кетди.

Тўғри, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси одамларга узлуксиз, тинимсиз хизмат кўрсатиш билан банд. Бизнинг ҳам ниятимиз битта: кишилар соғ бўлсин, шаҳримиз табиати мусаффо бўлсин. Ниятларимиз муштарак бўлгандагина барча муаммолар ҳал этилади. Ўйлаймизки пўлат излар мутасаддилари ҳам жонбозлик кўрсатиб, ҳавомиз тозалигига ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Шавкат ЭРГАШЕВ,
шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раисининг ўринбосари.

Туйғулар

ЮЛДУЗЛИ ОҚШОМ

Бир куни олис тоғ сари йўлим тушди. «Кўриниб турган тоғнинг олислиги йўқ» деб тўғри айтишган экан. Тепадан пастга қарасам шаҳар пастда, бир қават оппоқ парда остида ястаниб ётар эди. «Нега бундай экан-а?» деб ўйладим. Шу онда «Чанг, ғубор ҳаммаси», — деган ўй кўнглимдан кечди.

Тоза ҳаво, ғир-ғир шабадада танам ҳузур қиларди. Ҳатто кўйлакларимни ҳам ечиб ташладим. Август қуёши нури эркалаётгандек, томирларимга аллақандай ажиб малҳам қуюлаётгандек туюлади. Аллақаерда сувнинг шилдираши элас-элас қулоғимга чалинди. Мендан сал нарида булоқ бор экан. Суви бирам тозаки, ҳатто лаб теккизгиси келмайди одамнинг. Тубида эса худди бутун олам аксланаётгандек эди.

Мусаффо, муздек сувдан қониб шимиргач, ўзимни ям-яшил майсаларга ташладим. Юрагим энтикди, шу онда хаёлимни қарама-қарши фикрлар тилиб ўтди. «Чанг-чунгларни ютиш-ютмаслик ўзингга боғлиқ. Ўзинг ҳар нарсага кўникиб кетгансан. Куним ўтса бўлди, деб ўйлайдиган бўлиб қолгансан. Бўлмаса шаҳрингдаги ариқлардан ҳам шундай мусаффо сувлар оқар эди бир пайтлар».

Тўғри, бир пайтлар шундай эди. Эндичи? Лойқалари, қуйқундилари ариқ тубига чўкиб ётган, ҳаёт асари йўқ бўлган сувларга қараб хўрсинамиз, учрайдиган ахлатларга ижирғаниб қараймиз! Заводларнинг дудбуронларидан чиқаётган сариқ, оқ, қора тутунларга лоқайд тикиламиз.

Қуёш ботгунча обдон ҳордиқ чиқардим. Рости, шу бир кунда беш ёшга яшаргандек сездим ўзимни. Ой фонусини кўтарганида, кўкда милтир-милтир юлдузлар кўринганида юрагим ажиб бир шукуҳга тўлиб-тошиб кетди. Назаримда юлдузлар миллионлаб одамларнинг кўзларию, улар она еримизга интизорлик билан боқаётгандек эди. Энтикиб кетдим: шу заминда яшаётганимиздан фахрланишимиз керак эмасми? Уни севиш, ардоқлашимиз керак эмасми? Табиат қўйнида ором олиб қайтаётган одамларнинг ҳаммаси шундай деб ўйлайдими?

Ёз туни сокинлигини чирилдоқларнинг товуши, қайлардадир чулдираб оқаётган ирмоқнинг оҳанглари бузар эди, холос. Олам аста осуда уйқуга чўммоқда.

Ойқларимиз остидаги бизни валенеъматимиз — онамиз бўлган замин эртанги қисматидан безовта эди гўё. Биз ҳам бедор, безовта яшамоғимиз керак деб ўйладим юлдузларга тикилар эканман. Ана шундагина олам турфа гўзаллигича қолади.

Ғолиб МИРЗО.

ҚОНУН БАРЧАГА БАРОБАР

243-фуқаро авиацияси заводи шаҳар ҳудудининг чеккасида, турар-жой қурилишлари кетаётган ерда жойлашган. Корхонада атроф-муҳитни ҳимояловчи махсус хизмат гуруҳи ташкил этилган бўлиб, у кўпгина тадбирларни амалга оширмоқда. Заводда зарарли чиқиндиларни атроф-муҳитга иложи борича камроқ чиқариш бўйича бир қатор ишлар бажариляпти.

Бош механика бўлимида газ-чанг тозаловчи мосламанинг режали таъмири ва қайта тиклаш ишлари олиб борилмоқда. Герметик туз сақланадиган янги иншоот ҳам ишга тушди.

Лекин маълум бўлишича бир неча йиллар мобайнида завод бўйича умумий чиқиндиларни қаерга ташлаш масаласи ҳал бўлмаётир. Корхона чиқиндилари текширилганда тозалов қурилмаларининг жуда эскириб кетганлигининг, газли чиқиндиларнинг тозалаш масаласи қоидадек бўлмаётганлигининг гувоҳи бўлиш мумкин. Мавжуд газ-чанг ускунаси лойиҳада кўрсатилгандан жуда паст даражада ишламоқда.

Насос майдончасидаги қозонхонада қорамойлар қумга тўкилиб ётибди.

Хўжалик ҳовлиси ҳудудида сув қувурининг ёмон ишлаши натижасида сув исрофига йўл қўйилмоқда. Сувдан хўжасизларча фойдаланишга йўл қўйилгани туфайли завод механигидан 200 сўм миқдорида жарима ундирилди.

Деталларни ювувчи 5-цехда оқаваларнинг тўпланиб қолгани аниқланди.

Хўжалик майдончаси ҳудудида маиший ахлат чиқиндилари катта миқдорда тўпланиб қолган. Бу эса турли юқумли касалликларни келтириб чиқармайди деб кафолат бера олади. Шунингдек бўёқ сақланадиган бочкалар асфальтда думалаб, бўёқлари оқиб ётибди. Ҳудудда рангли металл чиқиндилари уюлиб кетган, ишлатиб ташлаб юборилган аккумуляторлар батареялари сочилиб кетган.

Корхонада табиатни муҳофаза қилиш борасида қуйидаги тадбирлар белгиланди:

гараждаги ювиш майдончасини қайта таъмирлаб, зарур ускуналар ўрнатиш;

эрувчи моддалар сақланаётган идишларни алмаштириш;

гальваника цехида янги тозалаш иншоотини тез қуриб битказиш.

Корхона мутасаддилари бу ердаги атроф-муҳитга зарар етказувчи омилларнинг олдини олсалар айни муддао бўлур эди. Акс ҳолда табиатга бўлаётган лоқайд муносабат бугун бўлмаса эртага оғир оқибатларга олиб келишини эслатиш ортиқча.

Қонун — барчага баробар. Буни асло унутмайлик!

Ольга ВЕБЕР,
Любовь КОРОЛЁВА,
шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг давлат назоратчилари.

Текширишда аниқланди

ФИДОЙИЛАР, БОРМИСИЗ?

Ой сайин шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозирлари саноат ва транспорт корхоналарида атроф-муҳит мусаффолигини аниқлаш мақсадида текширишлар ўтказади. Айтиш мумкинки, ушбу текширишларда кўпинча дилни хира қиладиган манзараларга дуч келамиз. Июль ойидаги бир қатор назоратларимизда ҳам шундай ҳоллар бўлиб ўтди. Айниқса «ОМАМ» ишлаб чиқариш тижорат фирмаси ҳамда қурилиш конструкциялари комбинатида қуйидаги етишмовчиликларга дуч келдик: иккала корхонада ҳам сув ўлчагич асбоблар ўрнатилмаган; қозонхона ҳудудида мойларнинг оқиб ётиш ҳоллари мавжуд; сув қувурлари тешилиб, обиҳаёт оқиб ётибди. Ёнилғи сақланадиган омбор ҳудудида нефть маҳсулотлари тўкилиб кўп ерни ифлос қилган. Бу ўринда «ОМАМ» ишлаб чиқариш тижорат фирмасининг директори М. Вербийский ва комбинат директори Т. Аҳмедовларнинг ҳар бири 450 сўм жарима тўлашга мажбур бўлганини айтмасак ҳам бўлади.

«Тошкент кимё қишлоқ хўжалик машинасозлиги» заводида ҳам талайгина камчиликлар мавжуд экан. Аввало ишланган мой-ёғларни сақлаш санитария-экология талабларига мутлақо жавоб бермайди. Бунинг устига ҳавза атрофи нефть маҳсулотлари билан тўлиб-тошган. Улар сув ости сувларини ифлослантириши турган гап. Буларни текширадиган одамнинг ўзи йўққа ўхшайди. Оқибатда завод бош муҳандиси С. Асатурян 300 сўм ҳамда транспорт цехи бошлиғи В. Жежель 450 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

Худди шундай кўнгилсизликларга «Пахтамаш» акционерлик жамиятида ҳам дуч келдик. Умуман текширилган 40 корхонада ҳавога заҳарли моддалар чиқарадиган 851 манбалар борлиги аниқланди. Текшириш давомида корхоналарнинг 14 раҳбарига умумий миқдорда 5750 сўм жарима солинди. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш учун 255 та тавсияномалар берилди.

Қўмитамиз тавсия қилган тадбирлар ўз ижобатини топадими, ё йўқми буни келажак кўрсатади. Ҳар ҳолда жарима тўлаш билан иш битмайди. Табиат — фидойиларни кўтиради.

Наргиза ЁДГОРОВА,
шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси ходими.

ҲАР БИРИМИЗ МАСЪУЛМИЗ

Инсоният фақатгина табиат мутаносиблигида бир маромда яшайди, ривожланади. Бироқ XX аср ниҳоясида саноат, қишлоқ хўжалик техникаси атроф-муҳитга шундай таъсир кўрсатмоқдаки, экология масаласи давримизнинг асосий муаммосига айланиб бормоқда.

Инсоннинг табиат оламига таъсири, фан-техниканинг тараққий этиши табиий экотизимнинг бузилишига, шовуллаган ўрмонларнинг беҳуда кесилишига, мовий сувлар, мусаффо ҳавонинг ҳар турдаги чиқиндилар билан ифлосланишига олиб келмоқда. Бунинг натижаси ўлароқ 1978 йили Қизил Китоб вужудга келди.

Ўтказилаётган кўп сонли табиатни муҳофаза қилиш борасидаги тадбирларга қарамай, атроф-муҳитнинг бугунги ҳолатидан барибир кўнглимиз тўлмайди.

Тошкент — саноат ишлаб чиқариши ривожланган шаҳар. Шунинг учун ҳам ҳавонинг, сувнинг ва умуман атроф-муҳитнинг тозалиги доимо долзарб бўлиб келган.

Яшил ўсимликлар тоза ҳавонинг асл манбаи ҳисобланади. Шунинг учун ҳам 1 гектар майдондаги ўсимликлар 18 миллион куб метр ҳавони тозалай олади. Демак, шаҳарларни кўкаламзорлаштиришга катта миқёсда аҳамият берилаётган бир пайтда, шаҳар шароитига кўпроқ мослашган ўсимликлар ўтқазишга эътиборни қаратмоғимиз лозим. Шунинг билан бир қаторда автомашиналар кўп тўпланадиган жойлар, автомагистралларда ҳам дов-дарахтларнинг кўпайиши айни муддаодир. Мутахассисларнинг аниқлашларича, йўл бўйлаб экилган яшил девор ўсимлиги заҳарли тутунларнинг 50 фоизини юта олиш қобилиятига эга экан.

Шаҳарнинг ўсимликлар оламини асраб-авайлаш тўғрисида гап кетаётган экан, дов-дарахтларни беҳуда кесиб кетаётган, шунингдек энг ноёб дарахтларни ҳам нобуд қилаётган кимсаларнинг қилмиши ҳақида гапирмай ўтмасликнинг сира иложи йўқ.

Туман ҳокимликлари кўкаламзор ҳудудларда, транспорт тўхтайдиган пунктларда, дўкон ва бошқа фирмаларнинг қурилишига осонликча рухсат бераётганлари жуда ачинарли ҳолдир.

Ўзларини қурилиш ишлари олиб борилаётган майдонларнинг «хўжайинлари» санаётган баъзи кимсалар «яшил олам»га ниҳоятда шафқатсизларча муносабатда бўлмоқдалар. Ахир улар тўлаётган жарималар азим чинорларнинг ҳаётини қайта тиклаб беролмайди-ку! Бу ҳолни айниқса Чилонзор, Собир Раҳимов, Акмал Икромов туманларида кўп учратиш мумкин.

Шаҳримизда фаолият кўрсатаётган техник хизмат шохобчалари ҳам ифлос, мойли сувларни ўсимликлар мавжуд бўлган ерларга оқизаётганининг гувоҳи бўляпмиз.

Хулоса гап шуки, шаҳар бизники, уни гўзал, кўркам, озода сақлашга ҳар биримиз масъулмиз.

Наримон АСАДОВ,
шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг етакчи мутахассиси.
Нодира УМАРОВА.

МУАММО БАРТАРАФ ЭТИЛДИ

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозирлари Д. Султонова, Р. Ниғматуллаева, Р. Мударрисова, «Сувсоз» трести бошқармаси ходимлари Ф. Фатхулин, А. Саидхўжаевлар биргаликда шаҳарнинг 17-шифохонасида оқава сув тармоғи ҳолатини текширишди. Шунингдек шифохонанинг кир ювиш хонаси, Ғайратий кўчасидаги бир нечта уйлар ҳам назоратдан ўтказилди.

Шулар аён бўлдики, 17-шифохонанинг кир ювиш хонаси суви мутлақо хлорланмаган. Ғайратий кўчасидаги бир қанча уйлар, шунингдек «Д-250 мм» тармоғидаги хусусий фирма ходимлари сувдан инсофсизларча фойдаланмоқдалар. Ёзги пайтларда ичимлик сувлар экин-тикинни суғоришга ишлатилса, қишки пайтда турли оқава сувлар Қорақамиш каналига оқизилаётир.

Сувга ифлос оқаванинг оқизилишининг олдини олиш мақсадида шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг кўрсатмаси асосида «Сувсоз» трестида лойиҳа ишлаб чиқилди. Шунга кўра «Туркистон» маҳалласида Темир Пўлат кўчаси учун «Д-300 мм» канализация тармоғи қурилди.

«Маҳалла» дастури бўйича канализациянинг кўча тармоғи қурилиши ишлари «Арго» кичик корхонаси томонидан амалга оширилган эди. Барча ишлар 1994 йилнинг ноябрь ойида бошланган бўлса ҳам баъзи техник юмушларнинг мушкуллиги, канализация тармоғи қурилишини орқага сурилишига олиб келди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, 17-шифохона ҳудудидаги аввалдан мавжуд бўлган канализация насос станцияси шу пайтгача ишламай келган. Аслида станция кир ювиш ва стерилизация оқавалари учун мўлжалланган эди. Шифохонанинг асосий чиқиндиси сув оқаваси Аҳмад Дониш — Каймаков кўчаларидан ўтган «Д-600 мм» коллекторига боради.

Бўлиб ўтган текширишлардан сўнг, оқава сувлар 17-шифохонадан чиқиб келувчи «Д-250 мм» бўлган оқава сув қувури, «Сувсоз» ҳисобидан лойиҳа бўйича шаҳар канализациясига уланди. Шу сабабли ҳозирда бу тармоқ бир маромда ишламоқда.

Оқава сувлардан экинларни суғормаслик бўйича ишчи ва хизматчиларга йўриқномалар берилди ва қатъий огоҳлантириб қўйилди.

Нозима ИСЛОМОВА.

НАТИЖА ЯХШИ-Ю, ЛЕКИН...

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозирлари давлат автоназорат ходимлари билан «Тоза ҳаво» тадбирини ўтказдилар. Унда таркиби умумий ҳисобда 4861 та автомобилдан иборат 30 та корхона текширувдан ўтди. 828 автомобилда қайта ишланаётган газларнинг заҳарлилик даражаси аниқланиб, улардан бир қанчасида углерод оксидининг юқори кўрсаткичда эканини қайд этилди.

Давлат машиналарни ёнилғи билан таъминлаш шохобчалари, 11 та хусусий ёнилғи билан таъминлаш тармоқлари ҳам текширилди. 6750 сўмлик жарима солиш ҳақида қайд этилган 16 та далолатнома тузилди. Шоҳбекатларда 1625 та автомобиль гази ўта заҳарли бўлгани сабабли огоҳлантирилди. Аксарият автокорхоналарда қайта ишланган газлар таркибига эътибор берилмаётир. 159-автокорхона, 10-автокорхона, «Махсустранс» тасарруфидаги 3- ҳамда 9-автокорхоналардаги салбий ҳолатларни санаб ўтиш мумкин.

Автокорхоналарда чиқиндилар кўплаб тўпланиб қолаётгани мутасадди раҳбарларни сира ташвишлантирмаётгани ажабланарли ҳолдир. Углерод таркибини аниқловчи газ анализаторлар жойларда мутлақо йўқ.

Ўтказилган тадбир хулосаларни маълум қиладиган бўлсак, 1994 йилга нисбатан автомашиналарнинг зарарлилик даражаси бир фоизга камайди, давлат тасарруфидаги машиналарда эса ўзгариш йўқ, у ҳамон 7 фоизни ташкил этади.

«Тоза ҳаво — танга даво» дейди халқимиз. Бу ҳикматни бир лаҳза бўлса-да унутмайлик.

Наргиза УМИДОВА.

ТОШКЕНТ МИНТАҚА СПОРТЧИЛАРИНИ КУТМОҚДА

НИЯТИНГИЗ ЙЎЛДОШ БЎЛСИН

1-Марказий Осиё ўйинларига тайёргарликнинг сўнгги босқичини бажараётган спортчиларимиз ўз имкониятларидан келиб чиқиб, ўйинларда эришилажак ўринларни чамаламоқдалар. Масалан, Республика спорт яккакурашлари олий мактабининг вакиллари мусобақалар бўладиган 12 хил спорт турининг 6 тасида қатнашиб, 20 тадан зиёдроқ олтин медалларни қўлга киритишмоқчи. Албатта, яхши ният — ярим давлат. Аммо уларнинг имкониятлари бундай юксак мақсадга тўғри келадими?

— Минтақамиз спорт яккакурашчиларининг кучлари нисбатини чуқур мулоҳаза қилиб, биз ўз олдимизга ана шундай мақсад қўйдик, — дейди спорт мактабининг директори Раҳмонберди Аҳмедов. — Бизнинг йигитларимиз турли халқаро мусобақалар, Осиё ва жаҳон чемпионатларида кўп марта ўзаро куч синашганлар. Бу галги ўйинларда спортчиларимиз бокс, эркин ва юнон-рум курашлари, оғир атлетика ва қиличбозлик бўйича майдонга тушадилар.

❑ БОКС. Ўзбекистонлик «чарм қўлқоп» усталари фақатгина Осиё қитъасида эмас, балки бутун дунёда катта обрў-эътибор қозонганлар. Кўпгина боксчиларимиз профессионал рингларга ҳам муваффақиятли чиқмоқдалар. Ҳамшаҳримиз Артур Григорян ўз вазни тоифасида профессионал боксчилар ўртасидаги энг обрўли соврин — «Олтин камар»ни қўлга киритганлиги бунинг исботидир.

Бу йилги мавсумда боксчиларимизнинг Германияда бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида қатнашувлари яна бир муҳим қадам бўлди. 75 килограммгача бўлган вазнда самарқандлик Дилшод Ёрбеков бронза медали совриндори бўлди. Тўғри, бу натижа аввалги йиллардагига қараганда бироз камтарроқ бўлди, негаки 1993 йилги жаҳон чемпионатида Ҳикматулла Аҳмедов иккинчи поғонани забт этган эди. Аммо, бу йилги чемпионатда бирданига тўрт нафар боксчимиз ярим финалгача чиқиб борганликлари ҳам чакки иш эмас.

Яқинда бўлиб ўтган Сеул Кубоги турнирида ўзбекистонлик «чарм қўлқоп» усталари учтадан олтин ва кумуш медалларга сазовор бўлиб, умумжамоа ҳисобида Жанубий Корея, Таиланд, Филиппин, Қозоғистондан кейинги ўринни эгалладилар. Тан олиш керакки, булар азалдан қитъанинг «бокс давлатлари» сифатида ном таратганлар. Бунинг устига Ўзбекистон терма жамоаси тўлиқ таркибда эмас эди, лекин айнан бизнинг боксчиларимиз турнирнинг бош соврини — Сеул Кубогини қўлга киритдилар. Дилшод Ёрбеков (75 килограммли), Карим Тўлаганов (71 килограмм), Ҳожи Зокиров (67 килограмм)лар биринчи, Темур Иброҳимов (81 килограмм) иккинчи ўринларни эгалладилар.

Ҳозир улар бокс жамоасининг бошқа аъзолари билан биргаликда бош мураббий Владимир Шин раҳбарлигида 1-Марказий Осиё ўйинларига тайёрланмоқдалар.

Режалари: боксчиларимиз спорт делегациямизнинг умумий жамғармасига 4 та олтин, 5 кумуш ва 3 та бронза медаллари билан ҳисса қўшиш ниятидалар.

❑ ОҒИР АТЛЕТИКА. Спортнинг бу тури ҳозир республикамизда кўтарилиш жараёнида турибди. Ҳомийларнинг ёрдами туфайли улар иштирок этувчи турнирлар сони кўпаймоқда. Спортчиларимиз Сеулда ўтказилган Осиё чемпионатида илк бор чиқишларига қарамай, 9 та совринли ўринларни эгалладилар. «Супероғир» вазнли штангачилар — андижонлик Игорь Халилов, тошкентлик Абдуғаффор Синдоровлар биринчи поғонага кўтарилдилар. Ҳамшаҳримиз Александр Ўринов ва фарғоналик Наримон Сулаймоновлар учинчи поғонадан жой олдилар. Иккикурашнинг бошқа турлари бўйича ҳам ўзбекистонлик атлетлар ғолиб бўлдилар.

Оғир атлетикачилар 4 та олтин, 5 та кумуш ва 3 бронза медалларни қўлга киритишни мўлжалламоқдалар. Умуман олганда, ўзбекистонлик паҳлавонлар барча вазн тоифалари бўйича совринли ўринларни эгаллаш ниятидалар.

❑ ЭРКИН КУРАШ. Спортнинг бу тури бўйича федерация республикамизда энг фаоллардан бири ҳисобланади. Уни педагогика фанлари номзоди, республикада хизмат кўрсатган мураббий Аҳроржон Рўзиев бошқаради. Полвонларимиз эришган жуда кўплаб ғалабалар эркин курашнинг барча сирларидан воқиф бўлган ушбу инсоннинг номи билан боғлиқ.

1-Марказий Осиё ўйинларига кўрилаётган тайёргарлик сифатида шуни айтиш мумкинки, яқиндагина полвонларимиз Филиппиннинг Манила шаҳрида бўлиб ўтган Осиё чемпионатида муваффақиятли қатнашишди. Миас Иботов ва Рамил Исломовлар «кумуш» билан қайтишган бўлса, Руслан Хинчагов «бронза» билан кифояланди.

Эркин курашчиларнинг режалари аниқ: улар 6 та олтин ва 3 та кумуш медалларга ҳозирданоқ даъвогарлик қилмоқдалар. Бундан мураббийлар ҳам мамнун, аммо улар йигитларимиз учун асосан Қозоғистон ва қирғизистонлик полвонлар асосий ва жиддий рақиб бўлишлари, баъзи турларда эса тожик ва туркманлар ҳам ўзларини дурустгина кўрсата олишларини таъкидламоқдалар.

❑ ЮНОН-РУМ КУРАШИ. Осиё чемпионатида «Юнон курашчилар» ҳам олтин медалларга қўл узатса етгудек жойдан ўрин олдилар. Дмитрий Коршунов финалда 9:1 ҳисобда илгарилаб кетган бўлсада, барибир рақибига «йўл бўшатишга» тўғри келганди. Мураббийлари катта умидлар боғлаётган Баҳодир Қурбонов эса иккинчи поғонага кўтарилди. Маниладаги учинчи совриндор тажрибали Григорий Пуляев бўлди.

1-Марказий Осиё ўйинларида полвонларимиз 5 та олтин, 2 кумуш ва 3 та бронза медалларни қўлга киритишга бел боғлаганлар.

❑ ҚИЛИЧБОЗЛИК. Қозоғистонда ўтказилган очиқ чемпионатда энг кучли қиличбозлар қатнашгандилар. Рапирачиларимиздан Светлана Филимонова ҳамда Рафқат Рўзиевлар ғолиблик шоҳсупасига кўтарилдилар. Тан олиш керакки, бу турнир мавсум бошидан буён қиличбозларимиз ижобий ютуққа эришган энг биринчи мусобақадир. Голландияда ўтказилган жаҳон чемпионатида ўзбекистонликлар атиги тўртинчи ўнликдан жой олгандилар. Шунинг учун қиличбозларимиз 1-Марказий Осиё ўйинларида яхши чиқишлари билан мухлислар ишончини оқлаш ниятидалар.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Ўйинлар иштирокчилари

ШОҲСУПА ТЎРИ УМИДИДА

1-Марказий Осиё ўйинларининг мезбонлари сифатида спортчиларимиздан катта маҳорат ва юксак натижалар кўрсатиш талаб этилади. Тўғри, кўпгина спорт усталаримизнинг халқаро майдонлардаги ғалабалари бу гал ҳам муваффақият қозонишга ишонч туғдиради. Лекин халқимизда «Ўзингни эр билсанг, ўзгани шер бил», деган доно ҳикмат ҳам борки, буни унутмаслик керак. Шу боисдан рақиблар, тўғрироғи, мусобақадошларнинг тайёргарлиги, имкониятлари ҳақида маълумотга эга бўлиш ҳам фойдадан ҳоли эмас.

Ҳар бир республиканинг спорт «юлдуз»лари мутахассис ва мухлисларнинг фикрича, ўйинлардаги энг юқори ўринларга даъвогарлик қилишлари мумкин. Шунинг учун ён қўшнимиз — Қозоғистон спорти ҳақида сўз юритишни лозим топдик. Бу — бежиз эмас. Чунки, ўйинлар жадвалидаги барча 12 спорт тури бўйича энг юқори поғоналар учун кураш айнан ўзбекистонлик ва қозоғистонлик спортчилар ўртасида кечиши кутилмоқда. Бу республиканинг спорти кучли, анъаналари чуқур илдиз отган ва жаҳонаро обрўси ҳам юқоридир. Собиқ иттифоқ даврида қозоғистонлик спортчилар кўплаб спорт турлари бўйича иттифоқ терма жамоаларига кирганлар, ўнлаб машҳур, халқаро миқёсдаги спорт усталари етишиб чиққан.

Мустақилликка эришгандан сўнг эса Қозоғистон спорти ўзининг ҳақиқий қудратини намойиш эта бошлади. Юзлаб иқтидорли атлетлар жаҳон майдонларида илк маротаба чиқишларига қарамай, ўзларининг юксак маҳоратга эга эканликларини намойиш этдилар. Норвегиянинг Лиллехаммер шаҳрида ўтган қишки Олимпиадада Қозоғистон делегацияси муваффақиятли иштирок этди. Шимол давлатларидан келган барча номдор рақибларини 50 километрлик пойгада ортда қолдирган чанғичи Владимир Смирнов илк «олтин» ҳисобни очиб берди. 12-Осиё ўйинларида эса, қозоғистонликлар (албатта бизнинг спортчиларимиз ҳам) ўз маҳоратлари билан улкан қитъа вакилларини лол қолдиргандилар. Қўшниларимиз норасмий жамоа ҳисобида Хитой, Жанубий Корея ва Япониядан сўнг тўртинчи ўринни эгалладилар. Бундан юқоридаги давлатлардан Қозоғистон делегациясига нисбатан (209 нафар) уч-тўрт ҳисса кўп спортчи қатнашганлигини, бунинг устига ўйинлар дастурига киритилган боулинг, бейсбол, кабадди, сепак-такру каби бир қатор спорт турлари республикада ҳозирча умуман ёйилмаганлигини ҳисобга олсак, қозоқ дўстларимизнинг ғалабаси неҷоғлик салмоқли эканлиги аён бўлади.

Ҳали 12-Осиё ўйинлари бошланмай туриб, бунда қўлга киритилажак медаллар сони Алматида ҳайрон қоларли даражада аниқ «ҳисоб-китоб» қилинганлиги ҳам қизиқ. Хиросимада ўтказилган биринчи матбуот конференциясида эса республиканинг ёшлар, туризм ва спорт ишлари бўйича вазир ўринбосари Анатолий Қулназаров: «Қозоғистонликлар юзга яқин медалларни қўлга киритадилар, уларнинг чораги олтин медаллар бўлади», дея «қатъий» башорат қилган эди. Буни қарангки, унинг фикр ўқи аниқ нишонга тегди, нақ 25 та олтин медаль қўлга киритилди! Тўғри, умумий ҳисобдаги медаллар сони юзтага етмади, аммо 77 та медаль ҳам республикага катта ғалаба шабадасини келтирди.

Энг юқори натижа кўрсатган спортчилар: мерган Сергей Беляев турли қимматдаги 5 та медаль соҳиби бўлди. Велопойгачи Вадим Кравченко, эшкакчи Константин Негодяев, мерган Владимир Вохмянинлар учтадан медаль билан қайтишди. Баъзи спорт турлари, масалан, кураш бўйича биттадан ортиқ медаль олиш ўйинлар тартибига кўра, мумкин эмас. Лекин пешона тери билан эришилган ўша битта-ю—битта, ягона медалнинг қиймати сира пасаймайди-ку. Шунинг учун ҳам Давлат Турлихонов (юнон-рум кураши)нинг ютуғини алоҳида эсламаслик мумкин эмас. Афсонавий юртдоши Ҳожи Муқоннинг маҳоратини такрорлаб, у барча рақибларини мағлубиятга учратди. Япон ва корейс полвонларининг курагини ерга ишқаган қозоқ паҳлавони ҳал қилувчи курашда ўзидан кам бўлмаган қирғизистонлик курашчи Ратбек Санатбоев билан гиламга тушганди. Кенг зални тўлдириб, Туркистон полвонларининг курашини ҳайрат билан кузатган томошабинларнинг гулдурос олқишлари узоқ вақтгача тинмади. Давлат Турлихонов — икки марта Олимпиада совриндори. Шу билан хотиржам бўлгандир, дея ўйларсиз? Йўқ, у энди учинчи марта Атлантада олимпия чўққисини забт этишга ҳозирлик кўряпти. Шунинг баробарида республика терма жамоасини ҳам пухта тайёрламоқда, негаки бош мураббий ҳам унинг ўзидир. Ҳатто у охирги чақириқ Республика Олий Кенгашига депутат этиб сайланганида ҳам гилам устида ҳар куни машқларини канда қилмади. Янги вазифаси — ҳуқуқий ислоҳотлар, қонунийлик ва тартибот қўмитасида сидқидилдан ишлайди. Шунга ўрганган. Мана шундай серғайрат, тиниб-тинчимас инсон у. Қозоғистон спортида бундай одамлар кўп. Шуларнинг эвазига кучли ҳамдир. Турлихонов ҳақидаги яна бир эътиборли маълумот: Хиросимадаги ўйинларнинг энг яхши спортчисига бериладиган махсус Ли Кубогига у асосий номзодлардан бири эди. (Ли Кубоги 1966 йилда атоқли спортчи ва кейинчалик Осиё спорт ҳаракатининг арбоби, профессор Ли Санг Бек хотирасига таъсис этилган). Фақат Осиё спорт матбуоти уюшмасидаги сўнгги овоз беришдан кейингина Кубок корейс марафончиси Хуан Ен Чжога берилди...

Энди бошқа спорт турлари бўйича натижалар ҳақида. Шосседаги велопойга, қиличбозлик, мерганлик, сув полоси бўйича Қозоғистон жамоалари биринчи ўринни эгаллаган. Иккинчи ва учинчи ўринлар соҳибларини эса ҳисоблаш ҳам мушкул. Уларга фақат «Офарин!» дейиш керак, холос.

Осиё ўйинларидан зафар қучиб қайтган спортчилар катта тантаналар билан кутиб олиниб, улар шон-шуҳрат оғушида хотиржам юришгандир, деб ўйласангиз, қаттиқ хато қиласиз. Жамоатчилик, матбуот нашрлари ва раҳбарлар республикани жаҳонга танитиб, ғолибликни қўлга киритган спортчиларни «четлаб ўтиб» деярли ўша заҳотиёқ баъзи турлар бўйича кўрсатилган суст натижаларнинг сабабларини аниқлашга киришдилар. Тўртинчи ўринни олган волейболчилар ва бешинчи поғонани эгаллаган эркаклар ва аёллар баскетбол жамоаларининг ҳаракатлари қониқарсиз деб топилди.

Шарқона яккакурашчиларнинг чиқишларидан ҳам ҳеч кимнинг кўнгли тўлмади. Бу турлар бўйича кўрсатилган натижалар жаҳон даражасидан анча паст эканлиги қайд этилди. (Алматида ҳамма натижаларни «жаҳон даражасида» тутишга ҳаракат қилишади). Ҳозирги саъй-ҳаракатларнинг бариси келгуси йили Атлантада ўтадиган Олимпиада ўйинларида муваффақиятли қатнашишга қаратилган. Ундан ҳам яқинроқдаги вазифа эса, Тошкентда бўладиган 1-Марказий Осиё ўйинларида энг кучли жамоалардан бири сифатида қатнашишдир.

Баҳодир ҲАСАНОВ.

ЖАҲОН МАЙДОНЛАРИДА

«Тур де Франс» деб номланган энг нуфузли жаҳон велопойгасининг сўнгги, 20-босқичида юртимиз спортининг намояндаси, сўнгги йилларда Европа профессионал жамоаларида иштирок этаётган Жамолиддин Абдужабборов ғолиб чиқди. Бунгача Жамолиддин қуйи босқичларининг бир нечтасида ҳам ғолиблик шоҳсупасининг иккинчи поғонасига кўтарилиб, энг фаол пойгачилар сафига кирган эди. «Тур де Франс»нинг умумий ҳисоб бўйича ғолиби испаниялик машҳур велопойгачи Мигель Индурайн бўлди.

***

Прагада «Жаҳон шахматчи аёллар терма жамоаси» ва гроссмейстер-фахрийлар ўртасида шахмат беллашувлари бўлиб ўтди. Учрашув 26,5:23,5 ҳисобида шахматчи аёллар фойдасига ҳал бўлди. Шахсий ҳисоб бўйича аёллардан — Юдит Полгар (Венгрия) ва Пиа Крамлинг (Швеция), эркаклардан эса Виктор Корчной (Швейцария) энг юксак натижаларга эришдилар.

***

Енгил атлетика бўйича хитой миллий терма жамоасининг бир нечта таниқли спортчилари сира кутилмаганда Халқаро енгил атлетика федерациясининг мутахассислари томонидан допинг текширувига тортилдилар. Текширув учун «гаровга олинган» спортчиларнинг аксарияти яқинда Гётеборгда бошланадиган жаҳон чемпионатига тайёргарлик кўраётган эди.

***

Италиялик жаҳон чемпиони Берто Пелиццари сувга 101 метр чуқурликкача шўнғишга қодир эканлигини билдирди. 30 ёшли спортчи яқинда ниқоб кийиб, юкли ва юксиз ҳолда 74 метр чуқурликка шўнғиб, янги жаҳон рекордини ўрнатганди. Унинг айтишича, яқин орада бу рекордни ҳам қайта янгилаши мумкин.

***

Саламанка (Испания) да ўтган халқаро енгил атлетика турнирида англиялик Жонатан Эдвардс уч ҳатлаб сакраш бўйича 17 метр 98 сантиметрга сакраб янги жаҳон рекордини ўрнатди. Шундай қилиб, у бундан 10 йил олдин америкалик Уилли Бэнкс эришган натижани яна 1 сантиметрга узайтирди.

***

Норвегия миллий терма жамоасининг ўйинчиси Ларс Борхинен Франция жамоаси билан бўладиган ўйинда қатнашишдан бош тортди. Шундай йўл билан бу давлат раҳбарларининг ядро синовларини бошлаш ҳақидаги қарорига норозилик билдирди.

***

Германиянинг Кил портидан энг машҳур океан яхтаси ҳисобланадиган «Нью-Йоркер» елканли кемаси ўғирлаб кетилди. Бу кемачада икки марта жаҳоннинг энг нуфузли пойгаси — Адмирал кубокларида ғолиблик қўлга киритилган эди.

ЭНДИ АЛИМЕНТ ТЎЛАЙДИ

Аъло даражада тўп тепадиган тўққиз ёшли Диего Марадона исмли болакай аргентиналик машҳур футбол «юлдуз»нинг ўғли эканлиги расман тан олинди. Кичик Марадона Неаполь шаҳрида яшайди. Ушбу шаҳар судининг аъзолари футболчи ёллаган барча адвокатларнинг норозилигини бекор қилиб, ана шундай хулосага келдилар.

Аргентиналик Диего Марадона Неаполдаги маҳаллий клуб таркибида ўйнаган кезлари боланинг онаси Кристина Синагра билан яқиндан танишган экан.

НАМУНАЛИ ЭР

Америкалик Майкл Жорданни «Баскетбол қироли» дейишади. Спортчининг хотини — Хуанита эса эрини аёлманд, ғамхўр оила бошлиғи сифатида ардоқлайди. «Унинг қўли гул, — дейди баскетболчининг аёли, — идиш-товоқ ҳам ювади, уй супуради, лаззатли таомлар тайёрлайди, ҳатто, шим ва дастрўмолларигача бояқишнинг ўзи дазмоллайди». Ҳаммаси балки тўғридир, аммо спортчининг хотини энг асосий нарса — Майкл ойига салкам 3 миллион доллар ишлаши ҳақида лом-мим демади.

Беҳзод ХУСАИНОВ тайёрлади.

«02» хабар беради

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

❑ 23 июль куни ҳеч қаерда ишламайдиган, иккинчи гуруҳ ногирони юнусободлик С.Г. исмли шахснинг уйидан 57 грамм қора дори гиёвандлик моддаси топилди.

❑ 24 июль куни Мирobод туманидаги «Қуйлиқ» бозорида ички ишлар ходимлари томонидан ноқонуний равишда 100 АҚШ долларини 3 минг 170 сўмга пуллаётган «Умид» фирмаси сотувчиси қўлга олинди.

❑ Ички ишлар ходимлари телефон ўрнатиб бериш учун М.Р. исмли аёлдан пора сифатида 100 АҚШ доллари ва 6440 сўм пул олган шу туман телефон тармоғи ходимини ушлашди.

❑ 24 июль куни Мирзо Улуғбек туманидаги хонадонлардан бирида яшовчи М.И.нинг ёнидан 1,9 грамм қора дори гиёвандлик моддаси топилди. Ҳеч қаерда ишламайдиган бу шахс қора дорини қаердан олганлигини терговда гапириб бермоқда.

❑ 24 июль куни соат 20 дан 30 дақиқа ўтганида Яккасарой туманидаги гўшаларнинг бирида маст ҳолда юрган С.Б. исмли шахс бақириб-чақириб тўполон кўтариб жамоат тартибини буза бошлади. Уни тартибга чақирган навбатчи милиционерга жисмоний қаршилик кўрсатиб кўйлагини йиртиб юборади. Маст кишини милиционер Э.Дўстмуродов ички ишлар бўлимига олиб келди.

❑ 24 июль куни «Чорсу» бозорида Шайхонтоҳур тумани ички ишлар хизмати ходимлари Холматов ва Мирзаевларнинг уддабуронлиги туфайли бозордаги сотувчининг араб мамлакатларидан бирида ишлаб чиқилган икки дона тилла тақинчоғини ўғирлашга уринган, ҳеч қаерда ишламайдиган Р.Т. исмли шахс ушланди.

❑ 24 июль куни Чилонзор туманидаги касалхоналардан бирига 2-такси саройи ҳайдовчиси пичоқ жароҳати олган А.Ж. келтирилди.

Шифокорларнинг барча чораларни кўришларига қарамасдан оғир жароҳатланган ҳайдовчи ҳушига келмасдан оламдан ўтди. Маълум бўлишича Улуғбек боғидан таксига ўтирган маҳаллий миллатга мансуб уч йигит ҳайдовчига бир неча марта пичоқ санчиб машинани олиб қочишга уринишади. Кўрилган тезкор ҳаракатлар натижасида жиноятчилар ушланди.

Ҳозир тергов ишлари олиб борилмоқда.

❑ 24 июль куни Тошкент Халқа йўлининг Келес кўприги олдида «Бодомзор» ҳиссадорлик жамиятига қарашли «ГАЗ-53» русумли автомашина ҳайдовчиси В.Г. 60-65 ёшлардаги кишини уриб юборади. Шикастланган шахс шу ернинг ўзидаёқ дунёдан кўз юмади.

❑ 25 июль куни номаълум шахс Миробод туманида яшовчи соатсоз М.А. га пичоқ билан тан жароҳати етказади. Оқибатда соатсоз тез орада оламдан ўтади.

Қотил тезлик билан ўтказилган чора-тадбирлар натижасида ушланди. У муқаддам судланган А.В. исмли кимса бўлиб чиқди.

❑ Шайхонтоҳур туманидаги Каттабоғ кўчасидаги уйлардан бирида истиқомат қилувчи Г.П.нинг уйига номаълум киши кириб тилла тақинчоқларини ўғирлаб кетади. Туман ички ишлар бўлими ходимлари ўғрини топиб бўлимга келтиришди. У Янгиобод даҳасида турувчи, ҳеч қаерда ишламайдиган Т.Ҳ. экан.

❑ Шу куни Тошкент отчопари бозорида И.А. исмли киши В.О.га қарашли магнитофонни ўғирлаб қочишга уринганида ички ишлар ходимлари томонидан қўлга олинди. Энди унга нисбатан қонунларимизда белгиланган жазо чоралари қўлланилади.

❑ Қашқадарё вилоятидан келиб кишилар ҳамёнига кўз олайтирган О.Ш.нинг ҳам фаолиятига ички ишлар ходимлари барҳам беришди. У Фарғона вилояти, Риштон туманидан келган Г.Г.нинг ҳамёнидан 455 сўмни суғуриб олаётганида ушланди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот хизмати.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

КОРХОНА

кулча нон ва булка нон маҳсулотларини қисқа муддатда юқори сифатли қилиб пишириб бера оладиган, функционал сопол қўлланиб тайёрланган (муаллифи —Р. Х. Раҳимов) юксак самарали

КИЧИК НОВВОЙХОНАЛАРНИ СОТАДИ

Қисқача тавсифномаси:
ҳажми —1700х750х1100 мм;
3 фазали, 380/220 кучланишда ишлайди;
қандай маҳсулот пиширилаётганига қараб 10 дан 17 квт. гача сарфлайди;
оби-нон, булочкаларни—6-8 дақиқада, буханка нонларни эса 30-40 дақиқада пиширади;
сиғими 200 гр. оби-нон — 90 та, 350 гр.лиси—50 та;
1 тонна нон маҳсулотига 170 —190 квт. электр қуввати сарфланади (маълумки, немисларнинг кенг тарқалган кичик новвойхонасида 1 тонна нон маҳсулотларини тайёрлаш учун 700 квт. электр қуввати сарфланади), сақлаш муддати эса анча кам.

БИЗНИНГ БИТТА КИЧИК НОВВОЙХОНАМИЗ БИР КЕЧА-КУНДУЗДА БУТУН ҚИШЛОҚНИ ЁКИ ПОСЁЛКАНИ НОН БИЛАН ТАЪМИНЛАЙ ОЛАДИ.

Нархлар ниҳоятда арзон.
Телефон: 79-14-29.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШ БОШҚАРМАСИ
22-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚАДРЛИ ДЎСТЛАР!

Сизларни қуйидаги касблар бўйича юқори малакали мутахассисларни тайёрловчи 22-ҳунар-техника билим юртига

ТАКЛИФ ЭТАМИЗ:

—кенг ихтисосли чевар (болалар, аёллар, эркаклар ва миллий кийимларни тикувчилар).
Ўқиш муддати: 11 синф маълумоти билан —1 йил;
9-синф маълумоти билан — 2 йил;
— аёллар кийимини тайёрлаш бўйича тикувчи-мотористка.
Ўқиш муддати: 11-синф маълумоти билан — 6 ой;
— эркаклар шимларини тайёрлаш бўйича тикувчи-мотористка.
Ўқиш муддати: 11-синф маълумоти билан — 3 ой.

Ўқишга Тошкент шаҳридаги 9-11-синфни битирганлар қабул қилинади.

Бир йиллик муддатли ўқишга кирганлар белгиланган тартибда стипендия оладилар. Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ўқувчилар стипендияга қўшимча иш ҳақининг 50 фоизини оладилар.

9-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар 2 маҳал овқат, кийим-бош билан таъминланадилар. Шанба ва якшанба кунларида овқат пули тўланади. Ушбу тоифадаги ўқувчиларнинг ўрта маълумот олишлари учун шароитлар яратиб берилади.

Билим юртида ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Билим юртига ўқишга кириш истагини билдирганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: туғилганлик тўғрисида гувоҳнома (нусха), маълумот ҳақида аттестат (асли), турар жойидан маълумотнома, ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, тиббий маълумотнома (286-шаклда), директор номига ариза, фотосурат (3х4—4 дона).

Шунингдек, билим юрти моделлаштириш, аёллар, эркаклар ва болаларнинг замонавий кийимларини тикиш, машинада гул солиш бўйича пулли курслар ташкил қилади.

Ўқишнинг сифатига кафолат берилади (кирувчиларни ёши чекланмаган).

Ўқиш муддати —1 йил.
Машғулотлар ҳафтада 2 марта олиб борилади.
Машғулотлар 1995 йил 1 сентябрдан бошланади.
Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9 дан 16.00 гача қабул қилинади.
Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Кренкель кўчаси, 18-уй («Юлдуз» ҳиссадорлик жамияти ортида).
9,24,26,51,60,72—автобуслар; 2,3,16,25,28—трамвайларнинг «Олой бозори» бекати.

«СИРҒАЛИ ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ ВА КОНСТРУКЦИЯЛАРИ»
ҳиссадорлик жамияти

қум, майдаланган тош, шағал қоришмалари, йўл заминини қуриш, котлованларни қайта ёпиш, вертикал планлаштириш учун яроқли бўлган бетон чиқиндиларини

СОТАДИ

Нархлар келишув асосида, аммо шағал нархидан анча арзон.

Мол айирбошлаш ҳам мумкин.

Қоришмаларни юклаш ва ташиб кетиш буюртмачининг ўз кучи билан амалга оширилади.

Завод, шунингдек, нақд пулга аҳолига қуйидаги буюмларни сотади:

«ПП-1» йўлларга ётқизиладиган плиталар, диаметри 1, 1,5, 2 метрли қувур ҳалқалари, турли ўлчамдаги дераза равоқлари, тротуар ва йўл ҳошиялари, ариқлар, иссиқлик трассалари учун қутилар, тўсин плиталари, «ПК—29-12», «ПК-31-12», «ПК-43-12», «ПК-47-12» плиталар.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 700154, Сирғали, Заречная кўчаси, 3-берк кўча.

Телефонлар: 58-92-62, 57-70-81.

ҚУТЛАЙМИЗ

Азиз ва қимматли қизалоғимиз Ҳаёхон! 15 август 1 ёшга тўлишинг муносабати билан чин қалбдан табриклаймиз. Бахтимизга доимо соғ, қувноқ бўлгин.

Ойижонинг Олмахон Султонова, дадангг Наби Раҳмонов, аканг Рустам Раҳмонов.

«ВЛАД— БАХ» кичик корхонаси **ТУГАТИЛАДИ**
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 45-18-39 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Ўзбекистон ХДП Чилонзор туман кенгаши жамоаси уруш ва меҳнат фахрийси, Ўзбекистон ХДП Чилонзор туман кенгаши ижроия бюроси аъзоси **Ғафур КАРИМОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.